27 (9059).

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 228 (9060)

СЕНТЯБРИИН 27

ВОСКРЕСЕНИ

1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ БАРИЛГЫЕ ТҮРГЭДХЭХЭ

...орон дотор арадай гэгээ... системые үндэһөөрнь шэнэд... билгаха гэһэн зорилго Ком... ческэ партиин, Советскэ ...льствын табяад байһан энэ ...өөнэй эрилтэдэ гүйсэд ха... һуралсалай-материальна ...йгуулха гээшэ тон шухала ...нартай. Һургуулинууд хэ... байрануудһаа гадна, һураг... хамтын байрануудаар, үхи... ажалда һургаха һуралсалай ...скойнууд болон туршалгын ...удаар хангагданхай байха

...и, правительствын саг үргэл... анхарал оролдолгын ашаар ... жэлнүүдэй туршада һургуу... эрхим һайн байшангууд, ин... -һургуулинууд, һуралсалай ...скойнууд олоор баригдаа. ...риятинууд, колхозуудай олон ...рилэгшэд арадай гэгээрэлэй ...ые шэнэдхэн хубилгаха ту...рти, правительствын шиидхэ...удые бэелүүлгэдэ эдэбхитэй ...ролсоод, һургуулинуудай һу...ай-материальна база бэхи...эдэ, һуралсалай мастерской...е барилгада хабаададаг бо... Жэшээнь, Мухаршэбэрэй ай... колхозууд, «Эрдэм» совхоз ...лдэ 1 дунда һургуулиин, 5 ...һургуулиин, һуралсалай 3 ...рокойн байрануудые барижа ...э. Шаралдай тосхоной һураг... һуралсалайнгаа жэлые шэнэ ... байшанда эхилээ. «Знамя» ... зунай гурбан һарын турша ...эхин һургуулиин байшан ба... байна. Тэдээнэй нэгэниинь ...үхибүүнэй, нүгөөдэнь 80 үхи... һууритай юм. Суулгын һур...ин һурагшад болон багшанар ...ин колхозой туһаламжатай ...типовой мастерской баряа.

...гажанай аймагай «Гигант», ...ард» колхозуудай правлени, ...рганизацинууд һайшаалтай ... гаргаһан байна. Энэ хоёр ... Үрэгэй дунда һургуулида ...ой байшан, спортын ехэ зал, ...рской баряа. Энээнэй ашаар ... энэ һургуули нэгэ халаанда ...дэг болоо.

...рын аймагай Калининай нэ...рэ колхоз Ара-Харланай эхин ...улида байшан барижа үгөө. ...ой нэрэмжэтэ колхоз Еланска ...эй һургуулида байшан баряа. ... Маргантын 8 жэлэй һургуу... мастерской болон интернат ба... һан байна. Петропавловска. ...учьевска һургуулинуудай бэ... Бичурын дунда һургуулиин ...рской барилга дүүргэгдэжэ ...ай. Тэндэхи леспромхоз модо... үхибүүдэй һураха эхин һур... ...ин байшан бодхоогоо.

...галай леспромхоз, Галуута... ...ай рудоуправлени, Улан-Удын ...ай комбинат болон бусад олон ...риятинууд һургуулинуудта ...ар туһална.

...шье һургуулиин барилгын ... республика доторнай мүнөө... ...рилтэһээ ехээр гээгдэнэ. Рес...кын олон һургуулинуудта хэ... хоёр, үнгэрхэдөө гурбан ха... ...а ябуулагдана. Тэд һургуу... гэр байшангуудые барилгада ...һөө һомологдоһон мүнгэ зөөри ...ээ жэлдэ гүйсэд хэрэглэгдэнэ-

...ургуулинуудай гэр байшан ба... ... энэ жэлдэ тэсэшэгүй ехээр ...ржа байһаар. Партийна, совет... ...лон органууд, мүн совнархозой ...риятинууд гүрэн түрын удха...артай энэ тон шухала хэрэгтэ ...ю анхарал хандуулнагүй, һур...иин байшангууд, хамтын байра... ... интернат-һургуулинуудай ба...ын ябасые хинан шалганагүй. ...һээ боложо, барилгын органи...нууд һургуулиин гэр байрануу... барижа, ашаглалгада үгэхэ тү... ...дээ саг соонь дүүргэнэгүй. ...ээнь, барилгада мүнөө жэлдэ ...ологдоһон 13,3 миллион түхэ-

ригһөө үнгэрһэн долоон һарын турша соо оройдоол 6 миллионһоо үлүүхэниинь гэхэ гү, али 46,6 процентнь, тэрэ тоодо, Гэгээрэлэй министерствын талаар 12,6 миллион түхэригһөө оройдоо 5,4 миллион түхэригынь ашаглагдаһан байна. 2400 һурагшын һууритай 6 һургуули ашаглалгада үгтэхэ ёһотой байһан аад, нэгэниинше баригдажа дүүрээдүй.

Һургуулинуудай барилгые даажа абаһан Зэдын комбинадай УКС-ын гэмээр һургуулиин барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөри Холтосондо оройдоо 9,6 процент, Баянголдо 22 процент ашаглагдаад байна. «Бурстрой» трестын гэмээр Улан-Удын интернат-һургуулиин байшангай, хамтын байрын барилга дүүргэгдээдүй байһаар.

Һургуулиин байшангуудай барилга нэгэ халаанда хэгдэдэг, зарим барилгануудта материал дуталдадаг, хүдэлмэринь хуушарһан бүдүүлиг аргаар хэгдэдэг байха юм. Иимэ байдал саашадаа яашье тэсэшэгүй. Мүн «Бурпроектын» конторо һургуулиин гэр бариха техническэ документаци, чертёжуудые үгэхэ болзороо эбдэжэ, ехээр удааруулна.

Олон барилганууд дээрэ барилгашадай саг үргэлжын бригаданууд байгуулагданагүй, хүдэлмэри шанар муутайгаар хэгдэжэ, дахин хэхэ, урдань тогтоогдоһон конструкциие дахин һэлгэхэ ушар тохёолдоно. Жэшээнь, Багдаринай дунда һургуулиин барилгада миллионһоо үлүү түхэриг гаргашалагдаһан аад, бодото дээрэнь харахада баригдаһан юумэ байхагүй. Табигдаһан фундаментнь барандаа шахуу нуража унаад, дахин хэгдэһэн байна. Гэгээрэлэй министерствын командировкоор ерэһэн Н. К. Мельников гэжэ зайгуул хүн тэндэ удаан саг соо шэбээлжэ, аймгүйсэдкомой, прокуророй, арадай гэгээрэлэй таһагай хамар доронь элдэб мэхэ гохо хэһэн, олон арбаад мянган түхэриг үбэршэлһэн байна. Энэ «прораб» өөрынгөө «туһалагша» Грехов болон зарим хүдэлмэришэдтэй нэгэдэд, хуурмаг наряд хаажа, хүдэлмэриин хүлһэ нэмээн бэшэжэ, мүнгэ үбэршэлөөд, хамтадаа үргэлжэ архидадаг байгаа. Теэд аймсоведэй гүйсэдкомшье, арадай гэгээрэлэй таһагшье Мельниковэй ажалай дэбтэртэй, дэбтэргүйень асуудаггүй байгаа. Тиин тэрэнь гүрэндэ ехэ гарза хохидол ушаруулаад, хулжажа арилаа. Тиигэжэ олон зуугаад мянган түхэриг хии гаргашалагдаһан байна. Энээнэй түлөө хэн харюусаха ёһотой гээшэб?

Кяхтын һургуулиин байшан тон удаанаар, шанар муутайгаар баригдана. Иимэ жэшээнүүдые харуулха болоо һаа, тон олон. КПСС-эй обкомой бюро «һургуулиин гэр байшангуудай барилгын хангалтагүйгөөр ябажа байһан тухай» асуудалые зүбшэн хэлсээд, барилгын хүдэлмэриие хурдадхаха талаар тодорхой хэмжээ абаһан байна. КПСС-эй обкомой бюрогой шиидхэбэриие гүйсэд дүүргэхэ, һургуулиин гэр байшангуудые барижа байһан организацинуудай хүдэлмэриие хододоо хинажа байха гээшэ бүхы партийна, советскэ органуудай, арадай гэгээрэлэй органуудай үүргэ болоно.

Комсомолой организацинууд һургуулиин барилга шефтээ абаха, профсоюзай органууд барилгын ябасые ниитын зүгһөө ходоодоо хинажа байха ябадал хангаха, түрүү областьнуудай жэшээгээр һургуулиин барилгада туһалха постнуудые байгуулжа, тэдээндэ түрэлхидые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ёһотой.

Барилгануудые материалаар, проект-сметын документацяар саг соонь хангажа байха шухала. Хэрбээ партийна, советскэ органуудай зүгһөө һургуулиин барилгын хэрэгые гартаа абаад, барилгашадай хүдэлмэридэ шанга хиналта табяа һаань, зорилгоёо һайнаар дүүргэхэ байһамнай лабтай.

Республикын колхоз, совхозуудта таряа хуряалгын, гүрэндэ тушаалгын ябаса тухай

1959 оной сентябриин 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Ороонһото, бобово ургамалай хадагдаһаниинь	Уялгын ёһоор гүрэндэ таряанай тушаагдаһаниинь	Хартаабха
Байкало-Кударын	56,6	66,8	58,5
Баргажанай	73,0	95,9	92,3
Баунтын	46,5	—	100,0
Бичурын	76,2	124,5	90,5
Зэдын	74,6	117,6	50,3
Яруунын	67,6	66,4	72,2
Заиграйн	70,3	104,1	79,3
Закаменай	72,7	62,0	84,6
Иволгын	57,3	119,2	84,1
Кабанскын	52,8	82,6	67,4
Хэжэнгын	71,1	68,2	86,6
Кударын	95,3	100,2	72,8
Курумканай	74,6	103,0	78,4
Кяхтын	72,0	104,5	88,1
Мухаршэбэрэй	66,8	98,8	75,9
Ахын	—	—	—
Прибайкалиин	65,5	115,3	74,2
Хойто-Байгалай	93,0	—	92,9
Сэлэнгын	52,5	109,8	46,1
Тарбагатайн	68,0	95,0	70,6
Ториин	73,2*)	95,4	68,5
Түнхэнэй	79,7	95,3	84,4
Хориин	73,1	101,0	83,3

*)Байгша оной сентябриин 20-ной мэдээндэ хуряалгын дүн ехээр харуулагдаһан аад, мүнөө шалгажа заһагдаба.

Партиин түүхэ шудалхань

КПСС-эй түүхын шэнэ ном хэблэлһээ гаража, коммунистнуудые, бүхы арад түмэниие ехээр һонирхуулжа байһаниинь мэдээжэ. Түрүүн абтаһан мэдээнэй ёһоор, мүнөө жэл Зэдын аймагта партиин түүхэ шудалха 29 кружок хүдэлмэрилхэнь. Тэдэ кружогуудта 400 гаран коммунистнууд, партийнабэшэ хүнүүд һуралсаха байна. Бэеэ даагаад партиин түүхэ шудалха хүнүүд олон.

Г. Ильин, КПСС-эй Зэдын айкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

Н. С. ХРУЩЕВОЙ США-да ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

Н. С. Хрущев, Н. П. Хрущева Голливудтахи «Твентис сенчери Фокс» гэжэ кинокомпаниин киностудида ерээд байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ПИТТСБУРГ, сентябриин 24. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд «Места» гэжэ компаниин машина бүтээлгын заводто ошожо хараа.

Энэ компани прокатна станогуудые, кузнечно-прессовэ түхеэрэлгэнүүдые, металлургическа промышленностьда хэрэгтэй бусад машинануудые бүтээдэг юм.

Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд компаниин вице-президент Фрэнк Местатэй уулзаа. Тэрэ Н. С. Хрущевые контородоо урижа, заводойнгоо хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгөө. Удаань заводой цехүүдые харахыень Н. С. Хрущевые уриһан байна. Заводой механическа цехтэ олон хүдэлмэришэд сугларжа, Советскэ правительствын толгойлогшые нэрьемэ альга ташалгаар, амаршалгын үгэнүүдээр угтаа. Н. С. Хрущев цех соогуур ябажа хараа. Тэрэ хирэ хирэ болоод зогсожо, хүдэлмэришэдэй гарнуудые баряа, тэдэнтэй хөөрэлдөө. Тиихэдээ хүдэлмэридөө, ажабайдалдаа амжалта түйлахыень хүдэлмэришэдтэ хүсэһэн байна. Хүдэлмэришэн Кан Джекки анхаралтайгаар хандаһанайнь тэмдэг болгон, Н. С. Хрущевто сигар тамхи залаа. Н. С. Хрущев баясхалан хүргөөд, тэрээндэ дурасхаалта значок болон час бэлэг үгөө. Олон фотокорреспондентнүүд бэлэгүүдые андалдан абалсахыень яаража буулгаһан байна. Заводые хараһанайнгаа һүүлээр Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Питтсбург соогуур ябажа городые хараа.

Пенсильвани штадай губернатор Дэвид Лоуренс, Питтсбург городой мэр Томас Галлахер, Питтсбургын университедэй президент Эдвард Литчфилд сайлалга хэжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые хүндэлөө. Питтсбургын университедэй ехэ зал соо болоһон сайлалгада 500 шахуу айлшад хабаадалсаа.

Питтсбургын университедэй президент Литчфилд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүдые сугларагшадтай танилсуулаа. Нэрьемэ шанга альга ташалган болоо.

Пенсильвани штадай губернатор Д. Лоуренс үгэ хэлээ. Никита Сергеевич Хрущевой Питтсбургда ерэһые тэрэ ехээр һайшаагаа. Орон доторнай зүрилдөөнэй гарадаг болобошье, гадаадын политикын асуудалнуудаар США-гэй президентые США нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг юм гэжэ Лоуренс онсолон тэмдэглээ.

Н. С. Хрущевой орон соогуур аяншалхадань суг ябалсаһан США-гэй президентын тусхай түлөөлэгшэ Лодж иигэжэ хэлээ: Америка соогуур манай арбан үдэрэй аяншалга дүүрэхэеэ байна. Президенттэй хөөрэлдөөгөө эхилхын түлада түрүүлэгшэ Хрущевые бидэнэр мүнөөдэр Вашингтон хүрэтэр үдэшэхэмнай. Дэлхэйн хүсэн түгэлдэр хоёр ороной толгойлогшонорой эдэ хөөрэлдөөнүүд ехэ удхашанартай гэжэ бүхы американецууд тоолодог байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев сайлалга дээрэ ехэ үгэ хэлээ.

Сайлалгын дүүрэһэнэй һүүлээр Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Питтсбургын аэродромдо ошоод, тэндэһээ США-гэй ниислэл Вашингтон орохоёо нютагай сагаар 16 час 38 минутада (Москвагай сагаар 23 час 38 минутада) самолёдто һуужа гараа.

ВАШИНГТОН, сентябриин 23. (ТАСС). Мүнөөдэр нютагай сагаар 17 час 27 минутада (Москвагай сагаар сентябриин 25-най 0 час 27 минутада) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд США соогуур аяншалаад, Вашингтондо самолёдоор бусажа ерэбэ. Далайн-сэрэгэй Эндрюс гэжэ базаһаа Н. С. Хрущев автомобильда һуугаад, президентын айлшадай байдаг «Блэйр-хауз» тээшэ ошоо.

ВАШИНГТОН, сентябриин 25. (ТАСС). Сентябриин 24-нэй үдэшэлэн советскэ посольстводо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хүндэлэлдэ ехэ уулзалга болоо.

Н. С. Хрущев, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд советскэ талаһаа уулзалгада хабаадаба.

Америкын ажал-ябуулагшадай дунда США-гэй вице-президент Р. Никсон, президент Эйзенхауэрай тусхай түлөөлэгшэ Г. Лодж болон бусад тушаалта хүнүүд, конгрессэй гэшүүд, мүн США-гэй ниислэл хотын промышленностиин, ниитын болон интеллигенциин түлөөлэгшэд байгаа.

Хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгада 500 шахуу айлшад хабаадаба.

Уулзалгын һүүлдэ Вашингтоной ехэхэн отельнүүдэй нэгэн «Шератон-Карлтондо» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые хүндэлжэ, «Джорнэл оф коммерс» газетые хэблэгшэ Э. Риддер ехэ сайлалга хэбэ.

Үнеэн бүриһөө—үшөө мянган литр

Прибайкалиин Лазогой нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай уряа дэмжэгдэнэ

Зунай урин дулаан саг үнгэржэ, алтан шаргал намар ерэбэ. Хада боориин ногоон хагдаржа, үхэр мал үбэлжөөндөө оробо. Энэ үедэ хүдөөгэй малшад хүхюун солбоноор хүдэлдэг гээшэ. Тиигэншьегүй яалтайб. Намарай тарганда малаа һайса бэлшээжэ, нэмэлтэ тэжээл үгэлсэн, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, абаһан уялгаяа бэелүүлхэ хэрэгтэй бшуу.

Иимэл хадань Прибайкалиин аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад намар, үбэлэй сагта сагаан эдеэ элбэг ехээр абахын тула аһан хүсөөрөө тэмсэе гэжэ Бурят ороной бүхы малшадта хандаа.

Мүрысөө эмхидхэгшэдэй бэшэг Иволгын совхоздо тэрэ үдэртөө мэдээжэ болобо. Мүнөө совхозой отделени бүхэндэ энэ бэшэг зүбшэгдэжэ байна. Совхозой малшад Прибайкалиин һаалишадай уряада харюусаха гэжэ шиидээ. Эгээн түрүүн энэ бэшэгые совхозой гурбадахи отделениин малшад зүбшэн хэлсээд, отделениие эрхилэгшэ Шойбон Цырендоржиевич Цырендоржиев һаалишадайнгаа 8 һарын хүдэлмэриин дүнгые гаргажа хараад, шоото урдаа табижа, хэды еды тоо бүридхэнэ. Совхозой главна зоотехник Евгений Федорович Сурмач баһал саарһан дээрэ хэдэн тоо бэшээд, отделениин эрхилэгшэдэ харуулна.

— Үшөө 400 центнер һү тушаабал, түсэбөө дүүргэхэ байнабди,— гэжэ Шойбон Цырендоржиевич мэдүүлбэ.

— Хамта дээрэнь 220 тонно һү тушааха байна бэзэт?—гэжэ зоотехник асууна.

— Тиимэ. Мүнөө дээрээ 180 тонно һүн тушаагдаад байна,—гээд Шойбон Цырендоржиевич дахин шоото дээрэ хэдэн тоо хаясагаагаад. иигэжэ хэлэбэ:

—Һаалишаднай 8 һара соо үнеэн бүриһөө 1895 литр һү һаагаад байна. Бараг аабза?

— Уялгатнай 2750 литр бэзэ,— гэжэ главна зоотехник урдаһаань асууна.—Уялгаяа дүүргэхын тулада жэлэй эсэс хүрэтэр үнеэн бүриһөө үшөө 885 литр һү һааха байнат.

— Зүб даа, зүб. 885 литрые дүрбэн һарада хубаахада 221 болоно бэзэ. Зай, август соо үнеэн бүриһөө 298 литр һү һаагаабди. Шадагдахал юм байна. Зай, ябая, фермэ ошое. Һаалишадта энээн тухай хэлэжэ ойлгуулая.

Фермэ хүрэжэ ерэхэдэнь үдэрэй һаали дүүрээд, һаалишад тарахаар байба. Шойбон Цырендоржиевич залуухан нэгэ һаалишанда хандажа:

—Катя, бэшэ нүхэдөө суглуулаад ерэ. Нэгэ шухала асуудал бии,—гэнэ.

Һаалишан Екатерина Семенова уданшьегүй хоёр нүхэдөө дахуулаад ерэбэ. Һаалишад набтархан тэргэ дээрэ зэргэлээд һуушабад. Шойбон Цырендоржиевич хармаанһаа газетэ, саарһа гаргаад, һаалишадта иигэжэ хэлэбэ:

— Манай совхозой малшадые Прибайкалиин аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад мүрысэе гэжэ уряалаад байна. Уншаа, дуулаа бэзэт?.. Эдэ нүхэдтэ харюусаха ёһотойбди.

Саашань Шойбон Цырендоржиевич тугаар, конторо соогоо бүридхэһэн тоо баримтануудаа һаалишадтаа тайлбарилжа үгэбэ. Малай харууһа, эдеэлүүлгые улам һайн болгоод, нэмэлтэ тэжээл үнеэдтээ һайса үгэбэл, намар, үбэлэй үедэ һаалимнай доошоо орохогүй, харин һара бүридэ нэмэхэ зэргэтэй гэжэ хэлээд, Шойбон Цырендоржиевич иигэжэ асууна:

— Сентябрь соо үнеэн бүриһөө хэдые һааха шадалтай зон бибди?

Нилээдхэн абяагүй һууһанай удаа Екатерина Семенова иигэжэ дуугарба:

— Үнеэднай хожоржо байна. Тиигэбэшье сентябрь соо үнеэн бүриһөө 235 литр һүн һаагдангүй яаха һэм.

— Һаагдаха, һаагдаха,—гэжэ бэшэ һаалишадынь дэмжэнэ.

—Үдэртөө малаа һайса бэлшээгээд, турнепс, бардаа гэхэ мэтые нэмэжэ һайсахан эдюулээд байбал, үнеэдһээ һүн гарахал байха. Октябриин шэнээр үнеэдтээ таряа талханай зүйл үгэдэг болохобди,—гэжэ эрхилэгшын хэлэхэдэ, һаалишадай нэгэн «тэжээл дутамаг гэжэ болохогүй. Яһала садатарнь эдюулнэл гээшэбди. Үнеэдэй хожоржо байбашье, һаяар нилээд олон үнеэн тугаллаха байна. Октябрь соо 250 литр һү һаажа шадаха бэзэбди, юрэдөө» гэнэ.

— Шадахаар даа, шадахаар,—гэнэ нүгөөдүүлынь.

— Октябриин тэнгэһээ гү, али октябриин хуушаар силосэй нүхэ нээжэ, үнеэдтээ кукуруза үгэхэбди,—гэжэ Евгений Федорович хэлэнэ.—Энэ жэлдэ силос гээшэ яһала бии. Үнеэн бүридэ арбан тонно хүртэхэ. Тэрэ үеэр олон үнеэн тугаллаха. Һүн гээшэмнай һуулга һабаар нэмэхэ.

— Нёдондонойхёор тухайлхада, ноябрь соо үнеэн бүриһөө 255 литр һү һаажа шадаха байнабди,—гэжэ һаалишан Валентина Степанова мэдүүлнэ.— Үбһэн элбэг, силос бии, бардаа элбэг, концентрат таһалданагүй. Декабрь соошье һаалимнай доошоо орохогүй. Үнеэн бүриһөө 260 литр һү һаангүй яаха һэн бибди.

Һаалишадай хөөрөөе абяагүй шагнажа һууһан Шойбон Цырендоржиевич тэдэнэй мэдүүлгые согсолжо:

—зай тиихэдээ сентябрь соо үнеэн бүриһөө 235 литр, октябрь соо—250, ноябрь соо—255, декабрь соо—260 литр һү һааха арга боломжотойбди гэжэ мэдүүлбэт. Тиихэдээ 4 һара соо үнеэн бүриһөө мянган литр һү һааха аргатай болонобди. Зүб бэзэ?

—Зүб даа, зүб,—гэнэ һаалишад.

— Тиимэһээ жэлэй эсэс хүрэтэр үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха гээшэ манай отделениин һаалишадай гол уялга болоно. Ехэдүүлжэрхёогүй бэзэбди?

— Үгы даа, бэелүүлжэ шадахабди,—гэжэ һаалишад лаблана.

Эндэ байһан совхозой главна зоотехник нүхэр Е. Сурмач зоотехническэ гуримые чаринаар бэелүүлжэ байха тушаа һаалишадтаа һайн зүбшөөл үгэхэ зуураа, үнеэдые зүбөөр эбилгэһэн, дэлэнгыень эльбэн нидхэржэ, дуһалшье үлөөнгүй, дууһан шобто һааха хэрэгтэй гэжэ зааба.

Эндэхи малшад намар, үбэлэй сагта һү һаалгые доошонь оруулангүй, һара бүри дээшэлүүлхын тулада үбэлжэлгэдэ һайса бэлэдхэнэ. Фермэ дээрэнь инженер Нурминскиин системээр хэгдэһэн автоуһалуури бии. Үбэлэй хүйтэндэ һаалиин үнеэд бүлеэдхэгдэһэн уһа ууха аргатай. Мэнэ һаяхан фермэ дээрэ үнеэдые оньһон аргаар һааха агрегат тодхогдожо, һаалишадай хүдэлмэри нилээд хүнгэрхэнь. Мүнөө эндэ турнепс, хартаабха гэхэ мэтые хэршэжэ, жэжэ болгохо машина тодхогдожо байнхай. Малай байранууд дулаалагдажа байна.

Отделениин һаалишад жэлэй эсэс хүрэтэр үнеэн бүриһөө үшөө 1000 литр һү һааха уялгаяа дүүргэжэ, партиин ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые ажалай амжалтаар угтахын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэжэ захалба.

Ш. Будаев.

Совет-хитад хани барисаанай бүлгэмэй делегаци Хитадай Арадай Республика ошохоёо мордобо

...вет-хитад хани барисаанай ...гэмэй делегаци Хитадай Арадай ...публикын байгуулагдаһаар 10 ...ай ойе һайндэрлэлгэдэ хабаада... ... сентябриин 25-да Москваһаа ...ин орохоёо самолёдто һуужа ...ба. Совет-хитад хани барисаа... ...бүлгэмэй правлениин түрүүлэг... ... орлогшо, эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихонов (делегациие толгойлогшо), Москва, Ленинград, Новосибирск, Чита болон Советскэ Союзай бусад городуудай бүлгэмүүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө энэ делегаци бүридэнэ.

(ТАСС).

Колхознигууд! Энээн тушаа бодожо үзэгты

ХУБИИНГАА АЖАХЫЕ СОМОР БОЛГОЁ!

Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй бэшэг

Эхэ оронойнгоо агуу ехэ туйлалтануудаар зоригжоһон манай колхозой гэшүүд артелиингээ баялигые саашадань үргэдхэхын тула хараалһан долоон жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлхэ зорилготойгоор эдэ үдэрнүүдтэ эрид шаңгаар ажаллажа байна. Хамтынгаа ажахыда 1965 ондо 1054 эбэртэ бодо малтай, тэрэ тоодо 350 үнеэтэй, 7500 хонитой, 125 гахайтай болохо, тарилгынгаа газарые 260 гектараар үргэдхэхэ гэһэн зорилго табигдана. Түсэбүүдээ хэрэг дээрэнь дүүргэхын түлөө мүнөөнһөө эршэмтэйгээр ажаллаха ёһотой байһанаа бидэнэр һайса ойлгонобди. Мүнөө колхозоймнгоо орооһото ургамалнуудай 70 гаран процентые хуряажа абаад, гүрэндэ 11400 пүүд эрхим шанартай таряа худалдаха, тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди. Тиихэдэ хойто жэл хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ хаагаад, колхознигуудайнгаа ажалта үдэр бүхэндэ 1,5 килограмм таряа хубаахабди.

Зүгөөр мал ажалайнгаа талаар һайрхаха юумэмнай үгы. Ажахыдаа ородоол 705 эбэртэ бодо малтай, тэрэ тоодо 196 үнеэтэй, 4771 толгой хонитой, 30 гаран гахайтай байна гээшэбди. Харин бидэнэр колхоздоо мүнөө үедэ 300 гаран үнеэ, 10 мянга гаран хонидые бариад, һайнаар харууһалжа байха аргатай байгаабди. Түрүү колхозуудай эдлэдэг газарайнгаа нэгэ гектар бүридэ 2 хонитой болохо гэһэн зорилго шиидхэжэ байхадань, харин манай колхозой эдлэдэг газарай 100 гектар бүридэ 10,5 эбэртэ бодо мал, 62,3 хонин хүртэнэ. Иимэ үсөөн малтай хадаал һү, мяха, тоһо тон багаар абажа байнабди. Байгша оной үнгэрһэн 9 һара соо 600 гаран литр һүн үнеэн бүриһөө һаагдаа, хонин бүриһөө 2,7 килограмм нооһон хайшалагдаа. Хэрбээ малһаа ашаг шэмэ ехэ абадаг һаа, колхозоймнай 9 һарын олзо доход 960 гаран мянга байхагүй, харин үшөө ехэ болохо һэн. Колхозой олзо доходой горьтой байбал, ажалта үдэртэшье ехэ мүнгэн хубаагдажа, колхознигуудай байра байдал улам һайжарха байгаа бшуу.

Артелимнай гол һалбари мал ажалай иимэ бирагүйгөөр хүгжөөгдэжэ байһанай шалтагынь хадаа бидэнэр—колхознигуудай хамтынгаа ажалда һулаар хандадаг дээрэһээ болоно.

— Колхознигууд хубиингаа ажахыда хэдэн арбаад мал бариад, тэдэндээ хамаг анхаралаа элсүүлжэ, хамтынгаа ажалда һулаар ханданабди. Жэшээлхэдэ, манай артельдэ 6—7 эбэртэ бодо малтай, 10 гаран хонитой, нийтын ажалда хүсэд хабаадалсадаггүй, колхозой Устав бүдүүлигээр эбдэхэ ябадал гаргадаг хүнүүд бии. Тиимэ хүнүүд эгээл шухала хүдэлмэринүүдэй хаһын ябажа байхада, гэр газаахи ажалаа хэжэ байдаг. Үнгэрхэдөө колхозой сабшалан дээрэһээ өөһэдтөө үбһэ сабшаха, элдэб мэхэ гохоор колхозой зөөридэ оролсодог гээшэ. Энээн тушаа республика дотор һүүлэй үедэ анхарал табигдажа эхилээ. Тэрэниие һайшаанабди.

Жэшээлхэдэ, манай артельдэ гэр бүлөөрөө нүүжэ ерэһэн нүхэр Игнатьевые абаад үзэе. Энэ нүхэрэй колхоздомнай түбхинэхынь тула бүлыень шэнэ гэртэ оруулаад, тугаллаха үнеэ үгөө һэмди. Харин мүнөө тэрэмнай «бэе муудаа» гэһэн шалтаг бариад, юушье хэнэгүй. Эхэнэрынь магазинда ажаллана. Нүхэр Игнатьев хубиингаа ажахыда 4 толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 2 үнеэ, хэдэн поршоонхотой гахай бариад байдаг. Тэрэ колхозой сабшалан, таряалан дээрэһээ үбһэ сабшахадаа хэнһээшье һурадаггүй юм. Гадна колхозһоо мүнгэнэй гү, али талха таряанай хубаагдахада Игнатьевтан хэнһээшье ехээр абахые оролдожо байдаг. Тиихэдэ коммунист Рыгзэн Гармаевай бүлэ хубидаа 4 бодо малтай, Гүнжэд Дамдиновагай бүлэ 10 гаран хонитой юм. Олон малдаа толгойгоо эрьешэһэн эдэнэр үнгэрһэн 8 һара соо оройдоол 290—160 ажалта үдэр олонхой. Тэрэшэлэн Цырен-Доржо Зундуев — 5, Мүнхэ Шойжапов — 6, Жана Дагбаев — 4, Дашажамса Нимбуев — 5 бодо малтай; Даша Дамдинов — 9, Гончик-Бала Сангадиев — 11, Жалсан Жамсаранов — 10 хони хубиингаа ажахыда барижа байдаг. Мал олонтой бүлэнүүдые тоолохо болоо һаа, колхоздомнай олон. Хэрбээ хубиингаа ажахыда Уставаар хараалагдаһан хашараг, буруутай нэгэ үнеэ, 5 толгой хони, нэгэ гахай байлгаад, үлүү гараһыень колхоздоо оруулбалнай нийтынгээ мал ажалһаа абадаг һү, мяха, тоһомнай хараа байса дээшэлхэл. Энэ шухала хэрэгые һайса ойлгоһон колхозоймнай гэшүүд, жэшээлхэдэ, Дашабальжир Дашадылыков 1 хашараг, Николай Соловьев — 1 үнеэ, Александр Бальжинимаев — 1 хашараг гүрэндөө худалданхай. Мүн 10 гаран айл олон малаа үсөөлжэ, нилээд олые гүрэндөө худалдаба. Тиихэдэ колхозой хонишон Манидари Мангалаев — 1 үнеэ, коммунист Цырен-Доржо Найданов — 2 хашараг. нүхэр Игнатьевай бүлэ—1 хашараг, мүн бусадшье олон айлнууд үлүү малаа колхоздоо, гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэбэ.

Хүдөө ажахын Уставые бүдүүлигээр эбдэжэ, хамтынгаа ажалые гэдэргэ татажа байдаг хүнүүдэй дунда колхозой правлени, партийна организаци ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, тэдэниие энэ уршагта ябадалһаа зайсуулха хэмжээ абаха зорилготой. Илангаяа нэгэ бүлэ аад, малаа хоорондоо хубаагаад байдаг хүнүүдэй дунда иимэ хүдэлмэри шадамараар ябуулха шухала. Колхозой зүгһөө 5 гэшүүнтэй тусхай комисси эмхидхээд (комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Найданов), айл бүхэнөөр ябажа, хэмһээ үлүү гараһан малыень артельдээ гүрэнэй сэнгые харалсан худалдажа абаха хүдэлмэри һаяар ябуулжа эхилхэмнай. Тиихэдэ бүлын эдлэдэг газарые 0,50 гектарһаа ехэ бэшээр хубаарилан гуримшуулха шухала. Хубиингаа ажахыда һамаараад байдаг гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй үхибүүдые яслида байлгаад, тэдэнэрые хамтын ажалда олоор хабаадуулхабди.

Зарим колхозуудта адли манай артельдэ ажалдаа шалгарагшадай нэмэлтэ түлөөһэндэ хэдэн арбаад бодо мал, хони үгэхэ ушар үзэгдэнэ. Энээниие буруушаанабди. Мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд артелиингээ фермэ, отара дээгүүр хубиингаа малые олоор байлгана. Эдэ мэтын дутагдалнуудые саашадань огтолон усадхаха гээшэ коммунистнуудай, комсомолшуудай, агитаторнуудай гол зорилгонь болоно.

Хубиин ажахыда хэмһээ үлүү мал бариха ушарые хаа хаанагүй усадхаа һаамнай, колхознигуудшье гэртэхи ажалдаа хамаг һаналаа табихаяа болижо, хамтынгаа ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха аргатай болохо бшуу. Энээнтэй хамта колхозой ажахы хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, бидэнэр — колхознигууд ганса малаар үнгэртэрөө баяжажа байха бэшэ, харин культурна ажаһуудалаа улам дэлгэр болгохо байнабди.

Мүнөө үедэ коммунизмын һаруул һайхан замаар дабшажа ябахадаа хубидаа үлүү мал барижа байһанай хэрэггүй болоо.

Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй даалгабаряар:

Е. Бадмаева, Б. Балбарова, М. Егорова—һаалишад;
М. Мангалаев—хонишон;
Д. Агбанова—9 үхибүүнэй эхэ, колхозница;
А. Баранов—тахяашан;
Ц-Д. Найданов—колхозой парторганизациин секретарь;
Г. Сангадиев—колхозой түрүүлэгшэ;
Д. Содбоев—коммунист, комбайнер.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Сезон соо гурбан нормо

«Красный производственник» гэжэ олзоборилгын артелиин «Лесхимпром» участогта Петр Кириллович Ипатов олон жэлдэ удаанаар хүдэлжэ байна. Химическэ промышленностьда ехээр хэрэглэгдэдэг нарһанай дабирхай суглуулгаар энэ нүхэр ехэхэн дүй дуршэлтэй болонхой. Тиимэһээ дабирхай суглуулха жэл бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

Олон жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө Петр Кириллович «РСФСР-эй олзоборилгын кооперациин социалистическэ мүрысөөндэ шалгарагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа. Энэ жэлэй сезондо нүхэр Ипатов илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ, дабирхай суглуулха даабаряа гурба дахин дүүргэбэ.

Хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ

Горхон станцидахи хэлхэе-холбооной пункт Улан-Удын линейно-техническэ участогта хүдэлмэриингөө талаар эрхимүүдэй нэгэн болонхой. Энэ пунктын хүдэлмэрилэгшэд даажа байһан бүхы аппаратура, хэлхэе-холбооной хэрэгсэлнүүдые хэзээшье бэлэн байлгадаг, ажал хэрэгтээ һайнаар хандадаг дээрэһээ коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ һаяхан хүртэбэ.

Энэ коллективэй гэшүүд һайнаар хүдэлмэрилхэһөө гадна, ажабайдалаараашье һайн жэшээ харуулдаг, бултадаа һургуулида һуража, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг. Ахалагша техник Мария Баташова, технигүүд Клавдия Шинкаренко, Валентина Ганжа болон бусад Новосибирскдэхи хэлхэе-холбооной техникумдэ заочноор һурана.

С. Тюлюкин.

Заиграй.

Хүдөөгэй интеллигенциин суглаан

Һаяхан «Восточные Саяны» колхозой 2-дохи комплексно бригадын клуб соо хүдөөгэй интеллигенциин суглаан болобо. Ажалшадай дунда ябуулагдаха политическэ, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахые уряалһан Мухаршэбэрэй интеллигенциин бэшэгтэ харюу болгон, багшанар, врачууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа хуряалгын үедэ хоёр-хоёр лекци уншаха, элдэб темээр хөөрэлдөө хэхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад шиидээ.

«Красное знамя».
Түнхэн. газетэ.

Партийна ажабайдал

Хиналта, шалгалта үшөөл һул...

Зэдын аймагай „Октябрь" колхозой партийна эхин организациин тоосоото-һунгуулиин суглаанһаа

Полинуудайнгаа ургасые эрид дээшэлүүлхэтэеэ хамта ойрын жэлнүүдтэ малһаа хоёр-гурба дахин ехэ ашаг шэмэ абадаг болохын түлөө шангаар тэмсэжэ байһан «Октябрь» колхозой коммунистнууд һая болоһон суглаан дээрээ тоосоото үе соо хэһэн хүдэлмэреэ зүбшэн хэлсэбэ.

Нийтынгээ ажахые хүгжөөхэ талаар тус колхоз зарим тэды амжалта туйланхай. Энэ хэрэгтэ партийна организациин үүргэ, нүлөө ехэ юм.

Түбхын түрүүн, партийна эхин организаци өөрынгөө гэшүүдые колхозой ажал хүдэлмэриин шиидхэхы һалбаринууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табижа шадаһан байна.

Хаанашье хүдэлжэ байхадаа коммунистнууд эрхим ажалай жэшээ харуулна. Залуу коммунист Маниса Набиулиевна Валиулина үнгэрэгшэ жэлдэ һү һааха түсэбөө 120 процент дүүргэжэ, колхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн байна. Тэрэшэлэн энэшье жэлдэ нүхэр Валиулина түрүүшүүлэй зэргэдэ ябалсана. Өөрынгөө гүүртые коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ оруулха гэжэ эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

«Октябрь» колхоз 15 мянга гаран хонидтой. Колхозой хонин ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ коммунистнууд Лубсан Мункуев, Данзан Пагбаев болон бусад оролсоно. Тэдэнэр жэлһээ жэлдэ хурьга абаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэдэг. Хонин бүриһөө энэ жэлдэ 3,5 килограмм нооһо хайшалба. Тэрэшэлэн үнинэй хонишон коммунист Дагба Мункуев хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлана.

Колхозой механизаторнуудай дунда коммунистнууд Василий Гаськов, Дмитрий Перевалов болон бусад ажалай һайн жэшээ харуулжа байдаг.

Энэ жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө шанга тэмсэл хэгдээ. Энээнэй ашаар гектар бүриһөө 12—14 центнер шэниисын ургаса хуряагдана.

Гэхэтэй хамта тус партийна организациин, тэрэнэй бюрогой хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ суглаан элирүүлээ. Тус колхоз 1959 ондо нийтынгээ адуу малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар горьтойхон уялга абаа һэн. Теэд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада партийна бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Г. К. Хайдуков, колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Г. И. Попов эмхидхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулна. Тиигэжэ социалистическэ уялганууд хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Энэ жэлэй 8 һара с... хоз үнеэн ... оройдоо 780 ... һааба. Мүнөө ... 350 центнер нооһон абта... сэбтэй аад, 320 центнер ... лагдаа. Хонин бүриһөө орой... килограмм нооһон хайша... хай.

Нёдондо сагай уларилай ... һан дээрэһээ мал туража ... ороод, ашаг шэмэнь муу ба... жэ тус колхозой зарим хүт... лэгшэд шалтаг баридаг юм. ... дээрээ малай ашаг шэмэ ... лүүлхын түлөө ёһотой тэмсэ... нэгүй. Партийна организац... шадай дунда нийтэ-полит... культурно-гэгээрэлэй хүд... хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ. ... шадай дунда социалистическ... рысөөн ёһо тэдыгээр эмхид... хэй. Мүрысөөнэй дүнгүүд ... үдэр бүри гаргагдажа, ханы... тэлэ, дүн гаргаха самбарта ... лагданагүй.

Малшадта кино харуулагд... элидхэл, лекцинүүд үсөөнөөр ... шагдана.

— Хүдөө ажахын артелии... вые наринаар сахинагүйбди, ... шухалын шухала хэрэгтэ па... организациин секретарь нүхэ... дуков анхаралаа хандуулна... рим колхознигууд үмсынгэ... артелиин отара, гүүртэнүүд... нийтын малтай суг байлгад... тай. Теэд энээниие колхозойм... тэлбэрилэгшэд хэрэгсээнгүй ... дог юм. Тиихэдэ хэды колхоз... артелиин Уставаар тогтоо... нормоһоо үлүүгээр үмсэдөө ... рина. Жэшээлбэл, зарим ко... гуудай 30—40 хонитой, 7—... тэ бодо малтай болошоод, н... гээ ажахыда хүдэлмэрилнэгү... жэ суглаан дээрэ коммунис... нүхэд Н. Б. Михеев, Д. М. М... В. И. Бурлаков болон буса... жэ, партийна эхин органи... бюрогой хүдэлмэриие ... шүүмжэлбэд.

Колхозой зарим бригада... ажалай эмхидхэл, журам ... табигданхай. Шухала хүдэ... нүүд саг соогоо дүүргэгд... Жэшээлхэдэ, 100 эхэ мал б... минил 55 тугал, 62 хурьган ... хай. Теэд малые искусствен... гаар үрэжүүлхэ кампани эн... муугаар ябуулагдана. Энэ ... хүдэлмэридэ колхозой хүтэ... лэгшэд, хүдөө ажахын мэр... тэд, мүн комплексно бригады... гадирнууд коммунистнууд ... ков, Доргеев, бусадай ёһо ... гээр хандахадань партийна ... организаци бодото хэмжээ ... гүй гэжэ олон хүн шүүмжэл...

Партийна суглаан дэлг... тогтоол баталан абаба.

Тоосоото-һунгуулиин с... дээрэ партийна комитедэй шэ... тав һунгагдаа.

Н. Цоктоев.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан

138 мянган пүүд—Пленумдэ бэлэг

Түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ноябрь—декабрьда зарлагдаха Пленумэй хүндэлэлдэ Тарбагатайн аймагай ажалшад баян ургаса ургуулха, гүрэндэ ехэ таряа тушааха уялга абаһан юм.

Мүнөө аймагай колхозууд уялгаяа бодотоорнь бэелүүлбэ. Сентябриин 20-до, болзорһоо урид гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө 113,5 процент дүүргээ гэхэ гү. али 328622 пүүд тушаагаа.

Бүхы арга боломжоёо хаража үзөөд, аймагай колхозууд 138 мянган пүүд таряа түсэбһөө гадуур худалдаха уялга абанхай. Тэрэ тоодо Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 84 мянган пүүд худалдаха аад, 66 мянга хүргэбэ. Тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз—79, «Дружба»—72 мянган пүүд тушаахань. Иигэжэ аймагай бүхы 12 колхозууд түсэбһөө үлүүлэн таряа худалдана.

Тэндэхи колхозуудта дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ комбайнернууд нүхэд Федот Михайлов (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), Кузьма Макров («Восход» колхоз) гэгшэд шалгарна. Эдэнэр халаанайнгаа даабари 200 процент хүргэнэ. Автомашинын жолоошод Виктор Краснояров («Октябрь» колхоз), Петр Аболтусов («Рассвет» колхоз) даабаряа 230 процент дүүргэнэ.

М. Бурлаков.

Унтаһаар сагаа үнгэргэнэ

Тельманэй нэрэмжэтэ колхов (Сэлэнгэ) энэ жэл ороохо таряагаа богони болзорто хуряажа абаха уялгатай юм. Теэд үнэндөө хэлэһэн үгэнь хэһэн хэрэгтэеэ зохилдоногүй.

Энэ колхоз хамта 2600 гектар таряа хуряаха түсэбтэй аад, мүнөө оройдоол гурбанайнь нэгэ хубиие—800 гектарта хүргөөд байна. Түрүү аргаар, амяарлан хуряагдаһаниинье ехэ бэшэ.

Аймаг соогоо томо, хүгжэнги ажахытай энэ колхоз яагаад гээгдэлдэ ороо гээшэб? Нэн түрүүндэ трактор, машинанууд ходо эбдэржэ, бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Энээниие тодоруулхын тулада иимэ баримта харуулая. Сентябрь һарын хорин хоногой туршада колхозой комбайн бүхэн халаандаа дунда зэргээр 2,6 гектарай таряа хадаһан байна. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Балданов), партком (секретариинь нүхэр Батуев) колхознигуудай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулна. Социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй.

Нэгэдэхи комплексно бригадын (бригадирнь В. С. Раднаев) байра, ехэ тоогынь Далайтан гэжэ газарта һуурижанхай. Эндэ хүдэлдэг механизатор, колхознигууд ажалдаа хайша хэрэгээр хандана. Үдэр бүхэндэ эндэхид 11—12 сагта арай гэжэ хүдэлмэреэ эхилдэг. Иимэ хадаа үдэшэ орой болотор хүдэлдэг аа гү гэхэдэ, тиимэшье юумэн үгы. Эгээл удаархадаа заримашиинь нара оротор лэ ажаллана. Бригадир нүхэр Раднаев эдэ бүгэдые мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

Халуун хүдэлмэриин үедэ нүхэр Раднаев механизаторнуудтайгаа хамта ажалаа хаяад, буусынгаа газар сабшахаяа ябашадаг болошонхой.

Колхозой бусадшье бригадануудта иимэрхүү баримтануудые олохоор.

Правлени, партийна эхин организаци таряа хуряалга түргэдхэхэ тушаа яаралтай хэмжээ абаагүй һаа, бэрхэшээлтэй байдалда орохоёо байна.

Д. Цырен-Балданова.

ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ

Петрозаводскын слюдагай фабрикын хүдэлмэришэн В. Яшкинагай нэрэ бүхы Карели дотор алдаршаба. Долоон жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ өөрынгөө хубитые оруулхын түлөө мүрысөөндэ оролсохые бүхы залуу хүдэлмэришэдые тэрэ урижа, республика дотороо эгээн түрүүлэн шэнэ үүсхэл дэлгэрүүлбэ. Нүхэр Яшкина долоон жэлэйнгээ түсэб дүрбэн жэлдэ дүүргэхэб гэһэн уялга абаа. Залуу коммунист Яшкинагай үүсхэл һайшаагдан дэмжэгдээ. Энэ мүрысөөндэ фабрикын мянга гаран хүдэлмэришэд оролсоо. Найман һара соо 140 хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн байха юм. Тэрэ тоодо нүхэр Яшкина оролсоно.

Залуу патриодууд гансахан ажалаараа бэшэ, мүн һуралсалаараашье түрүү зэргэдэ ябахые эрмэлзэнэ. В. Яшкина болон тэрэнэй 200 гаран нүхэд һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо хүдэлмэришэн-залуушуулай һургуулида һуралсажа байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

«ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ДААЛГАБАРИ» ГЭЖЭ ФИЛЬМ

Документальна фильмнүүдые буулгадаг Центральна студиин операторнууд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой США ошолготойнь дашарамдуулан үнгэтэ ехэ кинокартина буулгажа эхилбэ. Энэ картинын түрүүшын кадр советскэ правительствын толгойлогшо болон тэрэниие үдэшэгшэдэй Америка мордоходонь Москвагай Внуковска аэродром дээрэ буулгаһан зурагынь болоно. Тэрээндэ «Эб найрамдалай даалгабари» гэһэн нэрэ үгэхэ гэжэ шиидэгдэһэн байна. Кино буулгалгаяа үргэлжэлүүлхын тулада Москвагай студиин дүрбэн хүдэлмэрилэгшэд США ошолсобо. Н. С. Хрущевой Америка ошоһон тухай документальна ехэ фильмһээ гадна, тусхай хронико һаяар харуулагдахаар багсаагдана.

* * *

Документальна фильмнүүдые буулгадаг центральна студи замбуулин соогуур дабшажа, Һарада хүрэхэ ракетэ тухай картина буулгажа дүүргэхэнь. Энэ фильм дотор Һарын географическа болон гаалиин онсо илгаа тухай, буулин дайдые шэнжэлхын ... лада замбуулин соогуур ... шажа, Һарада хүрэһэн ра... табиһанай удхашанар т... хэлэгдэхэ байна.

* * *

Москвагай научна э... дэлгэрүүлхэ фильмнүүдэй ... диин хүдэлмэрилэгшэд ... нин» гэжэ атомна ледоко... хай кино-очерк һаяар б... гахань.

Дэлхэй дээрэ эгээн ехэ электростанци болохо Красноярска ГЭС-ые баригшад Енисей мүрэнэй хахад хубидань шулуу адхажа, хаалта бариха ажалаа дүүргэбэ. Зураг дээрэ: мүрэнэй нэгэ хажууда хаалта барихын тула шулуу адхаха үе харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

СИБИРИИН КУКУРУЗ... УРГУУЛАГШАДАЙ АМЖАЛТА

Сибириин хүдөө ажахын ... дэлмэрилэгшэд КПСС-эй ... гэй Пленумэй ойртохо ... улам эршэмтэйгээр ажал... Кукуруза ургуулагшад ... культурын ургаса хуряа... нёдондонойхиһоо һура... урид дүүргэбэ.

Эрхүүгэй областиин кук... за ургуулагшад 1958 оно... һоо 10 мянган гектар... үлүү кукуруза таряа. Хэды... мэ болобошье, ургаса хур... гаяа богони болзорто дүү... һэн байна. Областиин б... колхозууд урда урданайх... һайн ургаса хүлеэгээ. Ол... районуудай колхозууд та... гынгаа зарим газарай ге... бүриһөө мянга—мянган ц... нер ногоон эшэ намаа ху... гаа.

Иимэ үндэр ургаса хү... һан хүдөө ажахын артель... урда жэлнүүдэйхиһээ ш... тэжээл хоёр дахин ехээр ... лэдхэхэ арга олоһон б... юм. Мүнөө башни болон т... шейнүүдтэ миллионһоо ... тэй тонно силос дараг... байнхай.

(ТАСС)

Манай hургуулинуудта

Наhанайнь мэргэжэл болохол

Ажабайдалтай hургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон доторoo арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай асуудалаар СССР-эй Верховно Советэй гаргаhан түүхэтэ тоггоолые дүүргэлтэ болгохо зорилгоор республикымнай гурбан hургуули 11 жэлэй программада ороод хүдэлжэ байна. Найман жэлэй hургуулинуудшье бии болгогдоно.

11 жэлэй болоhон Улан-Удын 2-дохи дунда hургуулиин директорынь П. М. Матвеев, hуралсалайнь талые даагша М. В. Дырхеева) хүдэлмэри тухай тобшохоноор хөөрэе.

Энэ hургуули дүүргэжэ гарагшад бүри гурбан жэлэй туршада токариин, слесариин, хэбшэдэй мэргэжэл оложо абадаг болохо hэн. Жэшээлхэдэ, 1956—57 онуудай hуралсалай жэлдэ 57 hурагшад 3-дахи разрядай токарь, слесарь, хэбшэн гэхэ мэтэ мэргэжэлтэй болоhон юм. 1957—58 онуудай hуралсалай жэлдэ 80 гаран hурагшад баhал тиимэ мэргэжэлнүүдые оложо гараа. Үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ олоhон hурагшад фабрика, заводто ошожо, ажалай практика гараhан байна. 8-дахи, 9-дэхи классуудай hурагшад Улан-Удын судна бүтээлгын заводто хүдэлжэ, hургуулиhаа олоhон мэргэжэлээ бодото ажалаар эхилээ. Басагадынь «Труд» артельдэ ажаллан, оёдолой дүршэл олоо hэн. Эндэхи hурагшад түрүү хүдэлмэришэдэй ажалай дүршэлтэй танилсана. Жэшээлхэдэ, судна бүтээлгын заводой эрхим хүдэлмэришэдтэй — коммунистическэ ажалай бригадын (Анатолий Шитовэй) гэшүүдтэй хани нүхэд болонхой. Хүдэлмэришэд залуу ханинарайнгаа ямараар hуража байhые, hурагшад — хүдэлмэришэдэй ажалаар hонирхон, хоорондоо айлшалалсадаг болоо. «Инмэ харилсаан ехэ туhатай байба» — гэжэ hургуулиин директорэй орлогшо М. В. Дырхеева хөөрэнэ.

Шэнэ программын ёhoop 8—9 классуудай hурагшад неделидэ 4 үдэр заалгаад, саада хоёр үдэртэнь завод, фабрикануудта, городой телефонно станцида ошожо, практика гарана. 10-хи классуудта неделидэ 2—2 час автомобиль, 1—2 час электротехникэ үзэдэг байна. Мүн 7-хи классуудтаhь үран дархалалгын, слесариин хүдэлмэри шудалха хэшээлнүүд болодог. Тэрэшэлэн ажалай гол асуудалнуудтай танилсуулха хэшээлнүүд тусхай багшын хүтэлбэрэер үнгэргэгдэнэ. Һурагшадые ажалай дүршэл дадалтай болгохо багшанар Г. М. Аглецкий, В. М. Тюменцев, Ф. Н. Сахапова, П. С. Пермяков, П. П. Захаров гэгшэд ехэ оролдолго гаргажа захалаа.

Эндэхи hурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ ажалай практика гарахадаа hайнаар хүдэлжэ, магтаалда хүртэhэн байна. Тэдэнэй тоодо 8-дахи классай Исаков, А. Пиязов, М. Тантятова, И. Грузинова (электригүүд) болон бусад ороно.

Мүн машинисткын, оёдолшоной мэргэжэл олохо арга бии. Эхин классуудай hурагшад торгон утаhаар угалза оёжо, хубсаhа оёжо hурана.

Ингэжэ 11 жэлдэ hуража дүүргэhэн үхибүүд ажалай дүршэлтэй, мэргэжэлтэй болохо байна бшуу. Энэнэй урда тээ дунда hургуули дүүргээшэд институтда орожо шадаагүй hаа, мэргэжэлгүйдэжэ абиртадаг байhаниинь мэдээжэ. Мүнөө тад ондоо боложо захалаа: дунда hургуули дүүргэгшэд вузуудта орохомнай гэнгүй, гансата завод, фабрика гү, али колхоз, совхозуудта хүдэлхээ ошодог боложо байна. Энэнь ехэл hайшаалтай.

Ойрын жэлнүүдтэ республикынгаа дунда hургуулинуудые 11 жэлэй болгожо, бүри олон залуу үетэниие мэргэжэлтэд болгон бэлэдхэдэг hаа hайн байгаа.

Ч. Дарибазарон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын № 2 hургуулиин багашуул бүд дээрэ угалзануудые оёжо hуража байна.
Н. Дамбаевай фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон, комсомол гэшүүн Ким Доржиев.
З. Веснинагай фото.

Ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулагшад

Мисайловай басагад

Үглөөнэй 7 час. Зарим хүнүүд ябууд магазинда орожо, тамхи, зуруул абаад, ажал тээшээ мэгдэнэ хэбэртэй.

— Эдэ Галя Валя хоёрой хэниинше хэнhээн абтахагүй, ехэ бэрхэ басагад даа. Эдэнэр тухай нэгэ хүнэй иимэ тиимэ гэжэ байхые дуулаагүйб. Түсэбөөшье гэмгүй дүүргэдэг, саанhаан магтаалтай ябагша ха, тингэжэ дуулаа hэм, — гэжэ наhажаалшаг боложо ябаhан хүн магазинhаа гараха зуураа, «Беломор» задалжа, нүгөөдэ нүхэртөө hарбайхадаа энэ магазинай наймаалагшад Мисайловай басагад тухай хөөрэнэ.

— Хари, бишье тиигэжэ hанагшаб. Һайнаар ажаллажа байhандань hаяшаг аймпотребсоюзай правлени тэдэнэртэ баясхалан хүргэжэ, нэмэлтэ түлбэри үгөө хаш,— гээд нүгөөдэнь лаблана.

Галина Мисайлова, Валентина Мисайлова эгэшэ дүү хоёр Иволгын «Заветы Ильича» колхозой түбтэхи магазинда гурбадахи жэлээ наймаалагшадаар хүдэлдэг юм. Мүнөө тэдэнэр шэнэ ленточнэ графигай ёhoop, үглөөнэй 7 часhaa магазинаа нээжэ, үдын забhарлалгагүйгөөр, үдэшэ орой болотор, амаралтын үдэргүйгөөр хүдэлдэг юм. Иигэжэ хүдэлхэдэнь ямаршье сагта ажалшадта ехэ таатай, магазинай нээгдэхые хүлеэжэ, сагаа дэмы баранагүй.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые таhалдуулхагүй тухай наймаалагшад Галина Валентина хоёр хамаг анхаралаа табидаг. Худалдаанда гүйсэтэй эд бараануудые захижа, база дээрэhээн асаруулдаг байна. Илангаяа оёмол үбэл, зунай хубсаhа, гутал элбэг. Үхибүүдэй нааданхайнууд, гутал, хубсаhан бии. Магазиндань ходо сэбэр, гуримтай байдаг.

Эд бараа худалдаха жэлэйнгээ түсэб уридшалан дүүргэхые оролдожо, мүнөө тэдэнэр hара бүриингөө даабарие 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Түсэбhөө гадуур хоёр мянган үндэгэ бэлэдхэжэ тушаанхай.

Галина Валентина хоёр шударгы ажалаараа аймагай худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай түрүүшүүлэй зэргэдэ бүхөөр hуури эзэлэнхэй.

Д. Колмаков.

МАРХАЙН аша ТАРХАЙ

ХИРУРГ ЗАХАРОВ ТЭЖЭЭМЭЛ ГАХАЙ ЯАХАДАА БУУДААБ?

«Архи арбан гурбан жолоотой», «архиин харгы арбан хэсэлүүртэй, тамхинай харгы табан ташалуууртай» гэhэн арадай оньhон үгэнүүд тоншье сэсэн даа! Архи дээрэhээ юуншье боложо болодог байна бшуу. Архи уужа, «зориг ороошод» хүн дүрсэеэ алдажа, «тархяараа тагалсаг, тагалсагаараа тархи хэдэг» байна...

Медицинскэ дээдэ hургуули дүүргэжэ, хирург болоhон хүн аад, айлай сонхо тэhэ сохижо, колхозой гахай буудажа ябаба гээ hаамни этигэхэ байна гүт? Зүб даа, этигэхэнь бэрхэтэй бшуу! Теэд тиимэ юумэ үнэхөөрөө болоhон байна. Тэрээниие шэхэнhээнь шэрэжэ асараад харуулhуулши.

Тээсгэн Закаменай аймагай Цагаан-Морин нютагта ябатараа юрэ бусын юумэ харабаб. Сугтаа ябаhан нүхэдэйнгөө гэнтэ шаг шууяа татан, «Урбалдахань! Урбалдахань! Һалахань! Һалахань!» гэлдэн hүхирэлдэхэдэнь обёорон гэhээмни нэгэ машина галзуу түргэнөөр, харгыhаа гаран орон, ондогошон сондогошон гүйжэ ябаба!

Ай, зайлуул! Яадаг бэлэй?! Шадалаараа шамдажа, амадан гүйлгэлдэбэбди. Түргэн зогсоохо, түргэн туhаламжа үзүүлжэ, досоонь ябаhан зоной амиие абарха хэрэгтэй ха юм! Арай арайхан, ядаа гэжэ, тэрэ машиные зогсооhомнай, досоонь шал мяхан hогтожо, уhан туламууд болошоhон хоёр хүн бидэнэртэй үшөө хэрэлдэхэ, наншалдаха hанаатай юумэнүүд hууба.

Түргэн туhаламжа хүргэхээ зогсооhон машинамнай өөрөө Баян-Голой больницын «түргэн туhаламжын» машина байшаба. Машинын эзэд hогтуудаа найража, дэндүү дээрэлхүү юумэнүүд нэрэ обогоошье хэлэхээ тумархаба. Намтай хамта ябаашадhaa hуража мэдэхэдэмни, нэрлэгдэгшэ больницын хирург Станислав Николаевич Захаров, жолоошо Николай Вотясов хоёр байба... Хожомынь Цагаан-Мориной, Бортын, Баян-Голой ажалшадтай хөөрэлдэхэдэмни мүнөөхи хоёрой аяг ааша альган дээрэмни аржыжа харагдаба. Захаров Вотясов хоёр үбшэнтэндэ түргэн туhаламжа үзүүлхэмнай гэhэн шалтаг барижа, машинаараа гараад, амаараа гаратар архидаад, аашалаад, «агнажа» садаад, бусадаг заншалтай байба.

Тэдэ хоёр бидэнэртэй уулзаха үедөө ээлжээтэ аяншалгадаа гараад, «сэнгэжэ» ябаhан байгаа. Энэ удаа тэдэ хоёрой хэhэн уршагта ябадал тухай хурга даран хөөрэhүү. Хирург Захаров архида угаа дуратай юм. Тэрэ мүртөө миинтэ архи, ондоогоор хэлэхэдэ, хан гэхэ хадааhа гаргангүй олдоhон архи ууха бүришье дуратай хүн. Тиимэ миинтэ архи олохо оньhон аргатай болонхой. Тэрэ аргань юуб гэхэдэ, али нэгэн хүндэ медицинскэ туhаламжа үзүүлээ hаа, альбан аргаар тэрэ хүндээ «хүндэлүүлжэ» hаладаг юм. Энэ удаа хирург Захаров Дамдин Самбуевайда хүндэлүүлжэ, «дабирхайгаа халахадаа» үшөө ууха дураниинь хүрөөд, сельпогой магазин тээшэ гүйлгэжэ ошобо. Магазинай наймаалагша Ц. Дымпилова архи миинтээр уулгаха янзагүй байба. Тиихэдэнь зориг ехэтэй ябаhан Захаров магазин соо элдэб «дутагдалнуудые» оложо, акт табиба. Тэрэншье туhа болобогүй — миинтэ архи олдобогүй. Тиихэдэнь Нарин Хушуун гэжэ газарта hуудаг Бадма Жамбаловайда ошожо, больницада аргалуулhыень hануулаад, «архи табиниш» гээгүйхэн лэ, шулhөө залгижа hууба. Хүндэлүүлхээ hанашоод, шэшэржэ hууhыень таahан Жамбалов одоол садатарнь архидуулба...

Үглөө үглөөгүүрнь Захаров Вотясов хоёрой толгой хахархаяа hанажа байба. Тиихэдэнь мүнөөхи магазин руугаа гүйлгэлдэжэ ошобо. Үсэгэлдэрэйнгөө актые үгы хэжэ, наймаалагша Дымпиловае альбалжа, hунатараа архидаба. Тингээд машинаараа дүүрэн хүнүүдые hуулгаад, Борто нютагай Шэрэнгын фермэдэ хүрэжэ ябатараа, hогтуу Вотясовынь машинаяа эбдэжэрхибэ. Һогтуу Захаровынь «агнахаяа» абажа ябаhан бага калибрын винтовкоороо хэдэн дахин буудажа, аашалhанайнгаа hүлээр «ан алажа, шашлык шарахаяа» ошобо. Тэжээмэл гахай колхозой фермэдэ байдаг, зэрлиг гахай ой тайгада байдаг гэжэ илгаруулхаяа болижо, соохор мэдээндээ ябаhан Захаров колхозой гахайнуудые буудажа, намнажа, шуууюулжа оробо. Машина сооhoo гараад байhан зон, фермын малшад, силос даража байhан хүнүүдэй дунда хүхэ энеэдэн боложо байба. Захаров хада дээрэ гарабаб гэжэ hанаа юм гү—гахайн байра дээрэ гараад, дэбхэрэн байба. Тиигэн байтараа гүнзэгы сээл шабар руу шаагдан унашаба. Уналгандаа юумэ дайража, нидхэ, зубхяа хаха шуу, шулга нюлга татажархёо.

Шабарhаа гараа болохододоо намайе таанар буудаад, нидхыемни хаха тудажархёот гэжэ байжа хашхаран, тэндэ байhан «Родина» колхозой малшадай гэртэ гүйжэ оробо. Тэндэ хоёр дахин буу табяад, буугаараа сонхын шэлые тэhэ биса сохибо. Хүнүүдэй тэрээниие барижа номгоруулаагүй hаа, гахайhаа байха хүнииешье алажа, өөрыгөөшье алажа болохо байгаа. Соохор мэдээндээ ороhон hогтуу хүн юушье хэхэhээ айхаяа болиhон, далитай hаа тэнгэридэшье ниидэжэ гарашохоор бэлэн байдаг ха юм даа.

Замаа алдаhан Захаровые захадахынь тула энэ бэшэгээ Элүүрые хамгаалгын министр нүхэр Бояновада барюулнаб.

М. Тархай.

Ташкентдэ атомна реактор тодхогдоо

ТАШКЕНТ. Шэнжэлэлгэ хэхэ зорилготой атомна реактор Узбегэй ССР-эй Наукануудай академиин ядерна физикын институтда тодхогдожо, ашаглалгада оруулагдаа.

Ондоошье хэдэн тухеэрэлгэ, тэрэ тоодо циклотрон саашадаа тодхогдохо юм. **Зураг дээрэ:** Узбегэй Наукануудай академиин атомна реактор.

ТАСС-эй фотохронико.

Агуухэ ханинар тухай выставкэ, хөөрэлдөөнүүд

Агуухэ хитад арадай засагаа гартаа абаhанhaaнь хойшо 10 жэлэй ой энэ жэлэй октябриин 1-дэ гүйсэхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан, А. М. Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын хүдэлмэрилэгшэд тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалба. Хитад орон тухай hонирхолтой ном, журналнуудые уншахая хүсэгшэдэй эрилтые хараада абажа, библиотекэ соо номой ехэ выставкэ эмхидхэгдээ. Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй, ниитын байгуулалта тухай, социализм амжалтатайгаар байгуулжа байhан тухайдань hонин ном, журналнууд выставкэдэ табигдаба.

Выставкын нэгэдэхи бүлэгтэнь тусхай документнүүд, Мао Цзе-дунай теоретическэ зохёолнууд, Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй байгуулалта тухай номууд табигдаа. КНР-тэ социализм байгуулгын онсо өөрэ илгаа тухай Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, М. А. Сусловай хэлэhэн үгэнүүд, Хитадай Коммунистическэ партиин 8-дахи съездын хоёрдохи сессиин материалнууд выставкын хоёрдохи бүлэгтэнь бии.

Хитад орондо ябажа хараhан үзэhэнөө бэшэhэн уран зохёолшодой, журналистнуудай, уран зураашад болон эрдэмтэдэй замай тэмдэглэлнүүдые хүнүүд hонирхон уншана.

Н. Г. Федоренкын, уран зохёолшод Ванда Василевская, Вера Кетлинская, Борис Полевой болон бусадай бэшэhэн ном, брошюранууд элитэ hуури эзэлнэ.

Агуухэ Хитад ороной промышленностиин, хүдөө ажахын, культурын хүгжэлтые харуулhан фото болон диаграмманууд выставкые гоёон шэмэглэнэ.

Манай библиотекэ Улан-Удын барилгашадай клубтай сугтаа сентябриин 27-до тематическа вечер үнгэргэхэнь.

Д. Жарков.

Хитадай Арадай Республикын тогтоhоор 10 жэлэй ой угтуулан

ХОЛЫН АЯНДА

(Замай тэмдэглэл)

3. Хитад орондо

Агуухэ энэ орондо ябахадаа, эрхэ сүлөө, зол жаргалта байдал олгоhон, олон түмэнөө ударидан, социализмын замаар бата найдамтайгаар хүтэлжэ ябаhан Коммунистическэ партидаа, вождь Мао-Цзе-дундаа арад зоной ямар ехэ дуратайе, коммунистнуудай ямар ехэ хүндэтэйе ходо хаража, дуулажа байхат.

Урдань «хара» зоной хүл табюулдаггүй байhан богдо-хаанай Зунай ордоной газаахи сэсэрлиг соо дун сагаан толгойтой болошоhон үбгэн хүгшэн хоёртой уулзажа, хөөрэлдэбэбди.

— Би Ши гэжэ нэрэтэй хүм даа. Энэ миниин хүгшэн Хуан гээшэ. Наяа дабашоод ябаа зомди. Сүлөөрэлгэhөө хойшо эрхэ сүлөөтэй боложо, элинсэг хулинсагуудайнгаа уран гараар, сэсэн ухаагаар бүтээгдэhэн иимэ үзэсхэлэн hайхан газарнуудаар ябадаг болонхой гээшэбди. Энэ наhан соогоо hайн муу хоёрые hайса үзэhэн хоёр одоол жаргалай заха хаража, арад зондоо эрхэ сүлөө олгоhон, зол жаргалта байдал асарhан Коммунистическэ партидаа, багша Мао-Цзе-дундаа баяр хүргэнэбди,—гэжэ хэлээд, энеэбхилэн нэмээнэ.—Энэ билэ хоёр сүлөөрэлгэhөө хойшо арбаад жэл соо энэ Зунай ордондо жэл бүри заатагүй ерэдэг, сэсэрлиг соогуурынь сэнгэдэг, амардаг зомди. Теэд ехэнхи сагаал иигэжэ сэсэрлигэй hандали дээгүүр hуужа үнгэргэнэбди даа. Наhан бологдоо. теэд энэ шабгансын хүл иимэ,— гэжэ долоо-найматай үхибүүнэйхиhээ ехэ бэшэ, урагшаа шобхо, шэрэмэл харахан шагайбшатай хүлыень харуулна.

Иимэ жаахан хүлөөр хаана холо, яагаад удаан ябалтайб даа. Юрэнхыдөө Хитадта 45-hаа дээшэ наhатай эхэнэр бүхэнэй хүл иимэ. Нэгэ богдо-хаанда хатанайнь бишыхан хүл hанаандань ехэ таатай байжа, орон доторoo бүхы эхэнэрнүүдэй хүлые бишыхан байхадань таhа барюулгажа, ехэ болгохогүй гэhэн зарлиг буулгаhан ха. Нэгэ тэнэгэй уймарhaa боложо үеын үедэ хэдэн зуу миллион эхэнэрнүүд бүхы наhaараа эрэмдэг болошоод ябаха гээшэ яагаа аюултай, зоболонтой гээшэб! Иимэ хүлтэй эхэнэрнүүд ажал хэжэ, юу илтахаб? Хэдэн зуу миллион эхэнэрнүүд нигэжэ эрэмдэг болошоод байхадаа гүрэн түрэдэ, арад ниитэдэ ямар ехэ хохидолтой байгаа гээшэб! Харин мүнөө нигэжэ эрүүлэгдээгүй, адли тэгшэ эрхэтэй болоhон хойто үеын эхэнэрнүүд, залуу басагад арадай ажахын бүхы hалбарида эрэшүүлhээ дутуугүй ажаллажа байна.

Урдань Хитад орон дотор жэл бүри тоонгүй үлэсхэлэн хооhон байдал тохёолдожо, хэдэн зуу мянган хүн үлбэртэжэ үхэдэг байhан ха. Харин мүнөө тэрэ үлэсхэлэнтэ байдал мартуулаа. Зоной дунда хүн бүхэнэй шарай тэнюун, дүүрэн, үлдэжэ, дааража байhанай тэмдэгшьегүй. Гэнтэ хамаг юумэ бии болошохо гэжэ яахаб, зон бүхыдөө мүнөө дээрэ юрын ситцэ, даалимба бүдөөр оёhон хубсаhатай. Теэд аргагүй сэбэрээр хубсалдаг, бэеэ ариг сэбэрээр абажа ябадаг байна. Үйлсөөр гүйлдэжэ ябаhан хара мянган багашуулайшье дунда харлаhан, даг болоhон хубсаhатай үхибүү харахагүйш. Бултa сэм-сум, өөдэргэн, золтой жаргалтай үхибүүд үдэжэ байна. Хитад орондо хулгай худал гээшэ тон хомор юм гэжэ дуулдадаг. Тэрэ баhал тон зүб. Эд бараагаар түлма магазинуудай үүдэндэ миил ёhын тэдылэ суурга үлгөөтэй, үгышье hаа хадааhан хээтэй, ямаршье харуулшан үгыгөөр хонуулдаг юм байна. Манай эндэхи шэнги архи ууժархёод, үйлсөөр мүнiржа, мүншаржа ябаха хүн оройлоошье харагданагүй.

Хитад ороноор аляаhа батаганаантай, ороohо тарианай дайсан борбилоонуудтай шанга тэмсэл хэгдэжэ байна. Манай Пекиндэ байха үеэр аляаhа батаганаатай тэмсэхэ 3 үдэр соносхогдоо hэн. Эдэ үдэрнүүдтэ хаанашье—гэр байрануудташье, үйлсэнүүдтэшье, сэсэрлиг садууд соошье аляаhан батаганаа сохилгон, уталган боложо байба. Нээрээшье, эдэ бүгэдэ тэмсэлэй ашаар Пекин городто аляаhа батаганаанууд үзэхөөр үсөөн.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Хитад орондо соёл гэгээрэлэй талаар ёhотойл хубисхал болоhон байна. Хаанашье яба, хүгшэн залуугүй, эрэ эхэнэргүй, үндэhэ яhатан бүхэн эрдэм номдо hуража, уншажа шадаха хүн бэшэдэг боложо, бэшэжэ шадаха хүниинь заадаг боложо, юрэнхыдөөл хүн бүхэн hургууляа дээшэлүүлжэ байдаг. Арбаад жэлэй туршада Коммунистическэ партиин сэсэ мэргэн хүтэлбэри доро үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүнгүй болохын тулада шанга тэмсэл хэгдэжэ, гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 300-гаад миллион хүн эрдэм номдо hуралсажа байгаа. Тингэжэ нёдондо орон дотор үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүн барагсаан үгы болгогдоо. Харин сүлөөрэлгын урда тээ ороной бүхы хүн зоной дүрбэнэй гурбан хубинь оройдоо уншажашье шадахагүй байhан ха юм.

Арад зоноо гэгээрүүлхын, соёл культурыень дээшэлүүлхын түлөө hайн hайхан тэмсэлдэ интеллигенци, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр оролсонхой. Пекинэй «Тэнгэриин дасангай» суута сэсэрлиг соо субботын нэгэ үдэшэ зоной сэнгэлгэн боложо байхада дайралдабабди. Хэдэн зуу мянган хүн сугларанхай, янза бүриин наадан, хүхилдөөн, сэнгэлгэн боложо байба. Нэгэ газарта—хатар, нүгөө тээ—уран hайханай самодеятельностиин хоорой дуулалган, тээ саанань ошоходо Хитадай эртэ урданай классическа оперо, сааша саашадаа болоходоо зүжэг, балет, цирк, кино гэхэ мэтэ. Хүн гээшэ иимэ бэрхэ, иимэ уян, иимэ пугархай байха ха юм гэжэ хитад циркын артистнуудай наадахые гайхажа тагнажа барахаар бэшэ. Циркын харуулагдажа байhан газарта зон даншье hаа олон. Эдир багашуул хаанашье өөрэгүй, эндэ баhал сэсэрлигэй бүдүүн модонуудай hалаа. гэшүүhэнүүд дээрэ гарашанхай, барсайлдажа hуугаад, сүлөөтэйхэнөөр хаража, зоной орой руу пишаганан энеэлдэжэ байха юм. «Борбилоонууднай үсөөн боложо, иимэ борбилоонуудтай болообди» гэжэ зон энеэлдэнэ. Пекинэй 24 театрын суута артистнууд ингэжэ сэсэрлиг соогуур эндэ тэндэ ябуул түхеэрэгдэhэн сценэнүүд дээрэ, арад зонойнгоо эгээл гүн дунда наада харуулжа, олон түмэнөө гэгээрүүлжэ байдаг юм байна.

Арадай засагай жэлнүүдтэ арадай ажахын хүгжэлтэ тухай хэлэхэ юм болоо hаа, үнэншэхөөр бэшэ, гайхажа барахаар бэшэ амжалта, илалтанууд туйлагдаа. Республикын мандаhан 1949 ондо орон доторoo оройдоо 158 мянган тонно булад хайлуулагдаhан байбал мүнөө жэл 12 миллион тонно хайлуулагдахань.

Мүнөө Хитад ороной хүдөө нютагуудаар, илангаяа зүүн-хойто хизаараарнь ябахада миин юрын аргаар шэрэм, булад хайлуулдаг пеэшэн эндэшье, тэндэшье шоройлдон олоо-

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

Хитадай Арадай Республика. Һая болотор ороной баруун-хойто зүгэй Цинхай провинцида түмэр харгы үгы байhан юм. Һая Ланьчжоу городhoo Минхэ станцида түрүүшын поезд ерээ. Энэ түмэр зам олон үндэhэ яhатантай баруун-хойто хизаарые оронойнгоо түмэр харгынуудтай холбоно. **Зураг дээрэ:** Минхэ станци дээрэ зон түрүүшын поезд уггажа байна.
Синьхуа агентствын фото.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

Түргэншье, зохидшье болоо

Үдын забһарлалгын үе боложо, Улан-Удэ городой эмхи зургаануудта хүдэлдэг хүнүүдэй зариман Куйбышевай нэрэмжэтэ үйлсөөр оршодог 13-дахи столово руу шэглэбэ.

Столоводо эдеэлхэеэ орогшод хубсаһаяа тушаагаад, тусхай түхеэрэлгэтэй прилавкада ошожо, удаан болонгүй хэрэгтэй юумэеэ абаад, столдо һууна.

Энээнэй урда тээ эндэ орожо эдеэлхын тула хүнүүд бага бэшэ сагаа барадаг байһан юм. Яахадааб гэхэдэ, хэрэгтэй юумэеэ кассирта бэшүүлээд, талоноороо эдеэ хоол абахын тула хоёрдохёо ээлжээндэ байха ушартай бологшо һэн.

Һаяшаг энэ столоводо тусхай түхеэрэлгын тодхогдоһоной ашаар хүнүүд дуратай сагтаа янза бүриин халуун эдеэ абадаг болоо. Эндэ щи, борщ, хониной мяхаар шанаһан шүлэн, мяхаар, загаһаар буйлуулһан элдэб хоол, мүн бусадшье зүйлнүүдые абажа болохо юм.

— Шэнэ түхеэрэлгын тодхогдоһонһоо хойшо үдын забһарлалгын үедэ нилээд олон хүн эдеэлдэг болоһон байна. Урданайхидал адляар сагаа дэмы гээхэеэ болёобди, эдеэ хоолоймнай шанаарыншье нилээд һайжараа, — гэжэ столовын ажахые эрхилэгшэ нүхэр Т. Дубровская мэдүүлбэ.

Эдэнэйхидэл адли шэнэ түхеэрэлгэ тодхоһон столовонууд городтомнай нилээд олошоржо байна. Шэлэй механизированнэ заводой, Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой цехүүдэй столовонуудта, мүн городой хэдэ хэдэн столовонуудта тусхай түхеэрэлгэ тодхогдонхой. Ажалшадые амтатай эдеэ хоолоор түргэн хангадаг болохын тула Улан-Удын столовонуудай трест үшөөл ехэ юумэ хэхэ уялгатай.

И. Будаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: столоводо орогшод дуратай эдеэгээ шэлэн абажа байна. **Л. Хайдуровай фото.**

„Дуу дууладаг элһэн"

Пароходто һуужа Байгал далайгаар Баргажан тээшэ тамархада, Турагай гэжэ багахан хахад арал харагдадаг юм. Алтан мэтээр ялалзан байдаг тэндэхи элһэн болдогууд дээгүүр ябахада, янза бүриин абяан гарадаг байха. Нэгэ заримдаа сабхи гуталай хахинажа байһандал, үшөө хуурай модо хухалжа байһандал абяан соностоод, хүнэй шэхэндэ һонирхолтойгоор үзэгдэдэг.

Ехэ һалхинай үедэ эндэхи элһэн болдогууд шадар байһан хүн ямар нэгэн һонирхолтой абяа шэмээнэй зэдэлхые обеордог. Эндэхидэл адли элһэн болдогууд бүхы Сибирь, Алас Дурна зүгтэ үгы гэжэ тоологдодог.

Иимэрхүү газарнууд манай Дунда Азида, Кольско хахад аралда, хилын саана — Египет, Америка гэхэ мэтэ оронуудта дайралдадаг. Кольско хахад аралай элһэн нохойн аржаганажа, поршоонхонуудай шуухиржа байһан мэтээр зэдэлдэг юм.

Ямар шалтагаанһаа элһэн болдогуудай «дуугардагынь» мүнөөшье болотор элирүүлэгдээдүй. Тиимэ элһэндэ дүтэ һууришалтай мухар һүзэгтэн ушар ёһыень мэдэхэгүй дээрэһээ, ехээр айдаг байгаа. Дэлхэй дээрэ үзэгдэдэг иимэ һонирхолтой ушарые эрдэмтэд шэнжэлжэ байһаар. Мичиган нуур шадарай «дуугардаг» элһые шэнжэлһэн Ричардсон иигэжэ хэлэһэн байдаг: «Эндэхи элһэн кальци, магни гэхэ мэтэ химическэ бодосуудһаа бүрилдэдэг тула хүнэй ябахада хоорондоо хабиралдажа, скрипкын дуугаржа байһан мэтээр абяа гарана». Элһэн агаар хоёр электричествотэй туладаа хүнэй ябахада хабиралдан дуугарна гэжэ эрдэмтэд һүүлэй үедэ тухайлдаг болонхой. Гэбэшье дуугардаг, дуугардаггүй элһэнэй илгаае үшөөл элирүүлээдүй.

Байгал шадарай элһэн мүн лэ хүсэд шэнжэлэгдээдүй.

Ш. Бакшеев.

Мухаршэбэрэй аймагта

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИНУУД

«Знамя Ленина» колхозой Харгааһата, Хушуун Үзүүр тосхонуудта энэ жэл эхин һургуулиин шэнэ байшангууд хамтын хүсөөр баригдаба. Энээнние барилсаһан колхозой эрхим дархашуул Данзан Нагмитов, Султим Чимитов, Даша Сангаев илангаяа эдэбхитэйгээр ажаллаа.

ЗАЛУУ БАСАГАНАЙ ЗОРИГ

Дүрбэн жэлэй саана малай фермэдэ хүдэлхэеэ бишыхан Фрося басаганай ерэһые «Забайкалец» колхозой һаалишад һайн һанадаг.

— Энэ бишыхан басаган ямар һаалишан болохоб даа, нэгэ хэды ажаллаад гэртээ бусана бээз,—гэжэ малшадынь хоорондоо хэлсэһэн юм.

Харин тэрэ басаганиинь һүбэлгэн бэрхэ, эршэ зоригтой байжа, уданшьегүй аха нүхэдэйнгөө туһаламжаар үнеэдые һаажа һураһан байгаа.

Мүнөө Фрося Павлуцкая гансашье колхоздоо бэшэ, харин аймагай һаалишадай дунда түрүү һуури эзэлэнхэй. Оролдосотой һаалишан 8 һарын дүнгөөр үнеэн бүриһөө 900 литр һү һаагаа.

Ажалдаа үнэн сэхээр хандаһанай ашаар Фрося басаган ВЛКСМ-эй обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа, нютагай Соведэй депутадаар һунгагдаа.

Л. Гомбоев.

Хүдэлмэришэдэй шэнэ тосхондо

Улан-Удэ городһоо гараһан автобус мяха-консервын комбинат тээшэ шэглэһэн харгыгаар табилуулжа ябатараа нарһан тужын дэргэдэ хэдэн хүниие буулгаад, дам саашалба. «Сосновая» гэжэ газарта бууһан тэдэ хүнүүдэй ой соогуур ойро зуурахан дабхижа хүрэхэдэнь, хэдэн үйлсэ болоһон шэнэ шэнэ гэрнүүд жэрын харагдаба. «Сосновая» гэжэ нэрэтэй болоһон энэ һууринда үдэр, һара бүри шэнэ гэрнүүд бодожол байдаг. Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд һаяшаг эндээ хоёр дабхар шэнэ гэр барижа ороо. Заводой рамщик Е. Г. Гаврилов, модо хюрөөдэдэг цехын хүдэлмэришэн А. Е. Луговой, модо болбосоруулдаг цехын мастер И. Н. Белокрылов болон бусад шэнэ гэрээ толлобо. Үшөө хэдэн гэр баригдажа эхилэнхэй.

Энэ тосхондо һаяар магазин, һургуули, больница, клуб, кинотеатр гэхэ мэтэ баригдаха юм.

И. Ярневский.

Хилын саанаһаа

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАДА

Ажалай ехэ илалта туйлагдаа

ПЕКИН, сентябриин 25. (ТАСС). Баотоугай металлургическа комбинадай (Үбэр Монгол) барилгашад № 1 доменно пеэшэнгые ашаглалгада оруулжа, ажалай ехэ илалта туйлаба. Тэндэхи бүхы хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Энэ пеэшэн Хитад орон доторхи эгээн томо пеэшэнүүдэй тоодо ороно.

Баотоугай металлургическа комбинат Советскэ Союзай туһаламжаар баригдажа байнхай.

Химическэ промышленностиин хүгжэлтэ

ПЕКИН, сентябриин 25. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, 10 жэлэй туршада Хитад орон дотор химическэ промышленностиин хэдэ хэдэн шэнэ һалбаринууд, автомадаар зэбсэглэгдэн, оньһожоруулагдаһан химическэ зуу гаран томо предприяти тогтоогдоо.

1949 онһоо 1957 он хүрэтэр химическэ промышленностиин бүтээн гаргаһан зүйлнүүдэй хэмжээн 16,8 дахин нэмэһэн байна.

1958 ондо сернэ кислота үйлэдбэрилэн гаргалгын хэмжээн 1949 онойхиһоо 18,5 дахин, каучугай содын—18 дахин, химическэ үтэгжүүлгын—30 дахин, автомобилиин покрышкын —57 дахин нэмээ.

Тэрэшэлэн тусхай шэл, капрон болон бусад материалнуудые үйлэдбэрилдэг болонхой.

Кинофильмнүүдэй һара үнгэргэгдэхэнь

ПЕКИН, сентябриин 25. (ТАСС). Хитадай шэнэ фильмнүүдые хараха һара КНР-эй тогтоогдоһоор 10 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдажа, бүхы кинотеатрнуудтань мүнөөдэрһөө эхилбэ.

Совет-Хитад студинуудай хамтадаа табиһан фильмнүүд—«Хамтын жагсаалда» («Зүүн зүгэй һалхин»), «Джунглиин зүргөөр» гэһэн фильмнүүд һарын үедэ мүн лэ харуулагдаха юм.

Энэнь арадай засагай мандаһан арбан жэлэй турша соо КНР-эй киноискусствын хүгжэһые харуулха байна.

ГДР МНР хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаан үргэдэнэ

БЕРЛИН, сентябриин 25. (ТАСС). Германиин Демократическа Республикын болон Монгол Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо Берлиндэ хэлсээн хэгдэжэ, 1960 ондо эд бараа андалдан абалсаха тухай протокол баталагдаа. АДН агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Протоколой ёһоор эд бараа андалдан абалсалга 1959 онойхиһоо 20 процент дээшэлхээр хараалагдана. ГДР орёо нарин механикын, оптикын зүйлнүүдые, лабораторинуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые, мотоцикл болон велосипедүүдые, бүд ба бусад зүйлнүүдые Монгол Арадай Республикада худалдаха байна.

Монгол Арадай Республика хүдөө ажахын продуктнуудые Германиин Демократическа Республикада худалдаха юм.

Советскэ дурадхалнууд тон зүб

Чехословакиин правительствын мэдүүлгэ

ПРАГА, сентябриин 25. (ТАСС). Буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээрээ, бүрин түгэс хуряае гэһэн советскэ дурадхалнууд тушаа Чехословацка Республикын правительствын мэдүүлгэ тунхаглагдаба. Тэрээнь соонь иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ гэбэл: Чехословацка Республикын правительство, бүхы чехословак арад СССР-эй эдэ дурадхалнуудые ехэтэ һайшаан угтаа. Чехословакиин правительство Советскэ правительствын дурадхалнуудай угаа ехэ удхашанартай байһые мэдэрээд, энээнһээ уламжалан арадуудай хоорондохи харилсаанай түүхэдэ шинидхэхы шэнэ үе эхилжэ болохо, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоогдожо болохо гэжэ тоолоно.

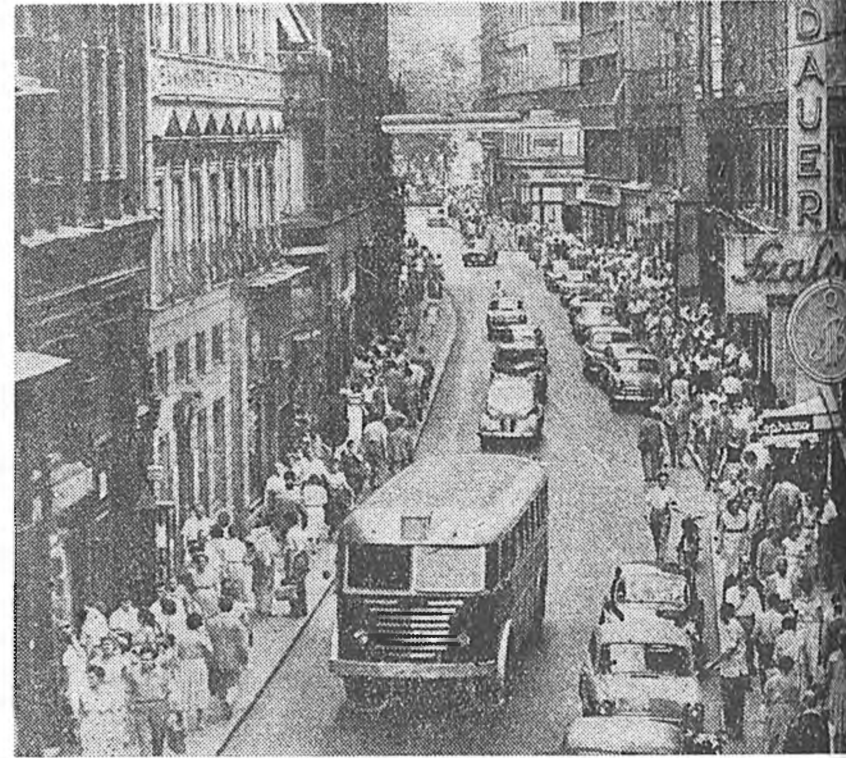

БУДАПЕШТ. Чепельскэ металлургическа завод шадархи үйлсэдэ ажалай дүүрэһэн һүүлээр. **Д. Синлаи гэгшын фото.**

ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 25. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейдэ политическэ юрэнхы дискусси боложо үргэлжэлһөөр. Үсэгэлдэр үглөөнэй, үдэшын заседанинууд дээрэ Румыниин, Кубын, Израилиин, Таиландын, Ганын, Канадын, Венесуэлэй, Норвегиин делегадууд үгэ хэлээ. Сессиин зүблэхэ зүйлдэ ороһон асуудалнуудые хани ёһоор, үгэеэ ойлголсожо шиидхэхэ шэнэ арга боломжо мүнөө бии болоо гэһэн һанамжые Румыниин делегаци тон зүбтэйдэ тоолоно гэжэ Сильвиу Брукан мэдүүлбэ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гэй президент Эйзенхауэр хоёрой харилсан айлшалалсалга уласхоорондын политическэ уларилые зөөлэрүүлэн һайжаруулхада туһалжа шадахаар хэмжээ-ябуулга болоно. Эдэ уулзалганууд эб найрамдал сахихые хүсэдэг бүхы арадуудай хүсэл эрмэлзэлгэдэ харюусаха байна гэбэ.

Буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээрээ, бүрин түгэс хуряаха гэһэн Советскэ Союзай программа тухай хэлэхэ зуураа, энэнь Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гол ёһо ба уг зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхэ тон шухала дурадхал мүн болоно гэжэ Румыниин делегат мэдүүлээ.

Зарим оронуудай хоорондо хэлсээ баталха, тусхайлан хэлэбэл, Балкандахи гүрэнүүдэй хоорондо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха договор баталха шухала байһан тухайда Румыниин делегациин толгойлогшо онсо анхарал хандуулба.

Шэнэ Куба эндэ һаяхан болоһон революциин уг зорилгодо таарахаар хараа бодол уласхоорондын харилсаандаа баримтална гэжэ Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр Рауль Роа мэдүүлээ. Куба түүхэдэ түрүүшынхеэ үнэхөөр сүлөөтэ, бэеэ дааһан, бүрин эрхэтэ орон болоо гэбэ.

Кубын делегаци һүүлэй долоон жэлэй туршада хариин гүрэнүү[д]... тухиралгаар һанал бодолоо хэ... дэг байһан юм. Харин мүнөө өөр... гөө дура зоригоор дуугаа үгэ... болоо гэжэ Рауль Роа мэдүүлээ.

Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр буу зэбсэгүүдые хорооохо ту... хай асуудалаар тон һаядаа үгэ... ойлголсохые уряалаад, Сахара... ядерна зэбсэг тэһэлжэ туршаха... һэн Франциин һанаашалгые ехэ... буруушааба.

Африка түбидэ ажаһуудаг үндэ... яһатанай үндын бодожо, полити... скэ мэдэрэлэйнь улам ургажа ба... һан тухайда Ганын гадаадын хэр... гүүдэй министр Ако Аджей дура... ба. Алжир тухай асуудал «афр... канска асуудалай тон шухала... бинь болоно, гадаадын зонхилол... һоо сүлөөрхын түлөө Африкын ар... дуудай тэмсэлһээ энээние таһа... хын аргагүй» гэжэ Аджей мэдүүл...

«Зэбсэг хэрэглэнгүй, амгала... ажаһууя» гэһэн Н. С. Хрущевой ... радхалые ехэтэ һайшаанаб» гэжэ Канадын делегациин толгойлог... гадаадын хэрэгүүдэй министр ... вард Грин мэдүүлбэ.

Тэрэнэй удаа Венесуэлэй гада... дын хэрэгүүдэй министр Игнаси... Луис Аркайя үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй, США-гэй правительствонууда... толгойлогшонорой харилсан айлш... лалсаха болоһые һайшааба.

Хүгжэлтэ багатай оронуудта эк... номическа туһа хүргэхэ ямарш... хэмжээ-ябуулгые Венесуэлэ дэмж... хэ байха, энэнэй урда тээ тии... туһаламжа халтад гэхэдээл страт... гиин бодомжотой холбогдодог ба... һан юм гэжэ Аркайя тэмдэглэ... «Хүйтэн дайнай» зогсоогдохые, ... ромжолгодо орохоёо болихо сагы... Латиин Америка хүлеэһээр ... мэдүүлбэ.

Норвегиин Галаадын хэрэгүүдэ... министр Ланге Советскэ Союзай... Холбоото Штадуудай хүтэлбэри... лэгшэдэй хоорондо харилсаа хол... бооной тогтоогдоһые һайшааба.

Эб найрамдалай, үгэеэ ойлголсолгын аша туһада

БЕРЛИН, сентябриин 25. (ТАСС). «Ниитэгерманска союз» гэһэн организаци Брауншвейгтэ конференци зарлаад, эб найрамдалай политика баримталха һанал бодолтой байһанаа мэдүүлбэ. АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, энэ организаци «Намнагдагшадай союзай» үһөөгөө абаха гэһэн, хархис хараа бодолһоо хахасаад, шэнэ программа баталан абаа. Уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга... байдалые һулаpуулха политика бэе... лүүлхэ, атом хэрэглэхэгүй зоно би... болгохо шухала гэжэ тэрэ програм... ма доторнь хэлэгдэнэ.

Программын авторнууд атома... зэбсэглэлгые, шэнэ дайнда бэлдэх... ябадалые буруушаана, Германита... эбэй договор баталхые шухала... тоолоно.

Лаосой засагаархидай мүрдэлгэ хэһээлгые буруушааһан митинг

ХАНОЙ, сентябриин 25. (ТАСС). Нютагай хүн зон тушаа засагаархидай зүгһөө хэгдэжэ байһан мүрдэлгэ хэһээлгые буруушааһан митинг һаяхан Лаосой Сам-Неа провинцидахи Муог Соной райондо болоо гэжэ Вьетнамай информациин агентство «Лао Хак Сат» газетын мэдээсэл дурдан, дамжуулба. Тэрэ митингдэ 2 мянга шахуу хүн ха... баадаһан байна.

Митингдэ хабаадагшад Лаосто... граждан дайе дары зогсоохо эри... тэ табяад, хүн зониие дээрмэдэ... ябадалда бү хабаадыт гэжэ Лаосо... правительствын сэрэгэй частьнуу... дай солдадуудые уряалба.

Бундесвертэ алба хэхээ арсана

БЕРЛИН, сентябриин 25. (ТАСС). Бундесвертэ алба хэхыень 1922 оной хүбүүдые баалалтын гуримаар татаха ябадал буруушаан тэмсэжэ байһан тухай мэдээсэлнүүд Баруун Германиһаа абтажа үргэлжэлһөөр. Митингнүүд, суглаа... нуудта хабаадагшад дайнай хүн... һэн болохо дурагүйбди гэжэ сэх... мэдүүлнэ.

Шатараар түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй матч-турнир

БЛЕД, сентябриин 25. ТАСС-эй тусхай корреспондент гроссмейстер И. Бондаревский иигэжэ мэдээсэнэ.

Матч-турнирай арба нэгэдэхи турта гроссмейстер Керес Петросянтай наадаад, 26-дахи ябадалдаа тэнсээ. Ондоо гурбан партинь дүүрэнгүй хойшолуулагдаһан ба... на.

Мүнөөдэр 12-дохи тур болохо.

ХОЛЫН АЯНДА

(*Түгэсхэл*)

роо харагдана. Промышленна продукциин шухала шухала зүйлнүүдээр Англиие 15 жэлэй туршада хүсэхэ зорилго табиха зуураа, Хитадай Коммунистическэ парти булад хайлуулдаг юрын аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ арад зоноо уряалһан байна. Тиигэхэдэнь Англиин капиталистнууд «маниие 15 жэлэй туршада Хитадай хүсэхэ гээшэ шал худал, тэнгэриһээ абтажа зохёогдоһон түсэб гээшэ» гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ дээрэлхүүгээр, тоомжогүйгөөр мэдүүлһэн байха юм. Харин мүнөө хитад арад арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, Англиие промышленностиин гол шухала һалбаринуудаар 15 жэлэй туршада бэшэ, 10 жэлэй туршада хүсэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Хитад ороной, дэлхэйн бүхы оронуудай түүхэдэ үзэгдөө дуулдаагүй түргэнөөр, олоор промышленна томо томо предприятинууд баригдана. Түрүүшын табан жэлэй туршада 10 мянган промышленна предприятинууд баригдаа. Промышленностиин хэдэ хэдэн шэнэ һалбаринууд—автомобиль, самолет бүтээлгын, транспортна болон хүндэ машина бүтээлгын, электротехническэ промышленность байгуулагдаа. Социалистическэ индустрия хүгжөөхэ хэрэгтэнь Хитадай Арадай Республикада арадай демократиин оронууд, тон түрүүндэ, Советскэ Союз али болохоор туһална. Илангаяа ороной зүүн-хойто хизаарта хүндэ индустри түргэнөөр хүгжэжэ байнхай.

...Наратай сэлмэг нэгэ үглөөгүүр поездмнай Шэньян городто (Мукден) дүтэлөөд, олон тоото фабрика, заводуудайнь үндэр үндэр хоолойнууд хөө хара утаа бушхуулан, холоһоо харагдажа захалба. Городто дүтэлхэ бүри ехэ хүсэтэй электрын бүдүүн бүдүүн утаһанууд зүг бүхэн тээшээ татаатай, агаарта хөөрэһэн утаан тунашанхай, завод, фабрикануудай, хүндэ ашаатай эшелонуудые зүдхэһэн паровозуудай зайгүй хуугайлалдаан боложо, хүндэ индустриин гол газар гэжэ элитээр мэдэгдэнэ.

Хитадай «Интуристын» Шэньянай таһагайхид вокзал дээрэ хүндэтэйгөөр угтажа, городойнгоо үзэсхэлэн һайхан газарнуудтай танилсуулба. Шэньян 2,5 миллион шахуу хүн зонтой. Городто 200-гаад промышленна томо предприятинууд бии.

Томо предприятинуудайнь нэгэн—кабельна утаһанай заводто ерэжэ, ажал хүдэлмэритэйнь, хүдэлмэришэдэйнь ажаһуудалтай һайнаар танилсаабди. Энэ завод манай Советскэ Союзай туһаламжатайгаар баригдаһан байна. Заводой цехүүдээр ябахада, хүдэлмэришэд баяр баясхалантайгаар угтажа, «Ю-хао!» («Хани барисаан!») гэһэн үгэнүүдые хашхаралдажа байха юм. Олонхи хүдэлмэринь автомат зэбсэгүүдээр хэгдэдэг, мүнөө сагай завод. Ороһон лэ цехтэ далбагар ехэ саарһан дээрэ, томо томо үзэгүүдые бэхээр, шэрээр бэшэһэн газетэнүүд жэрысэ үлгөөтэй байна. Тэрэнь «Томо иероглифуудай газетэнүүд» гээшэ. Хүн бүхэн һанаһан юумээ—нүхэрөө магтажа, али хэн нэгэниие, өөрыгөө шүүмжэлжэ, һанамжа дурадхалнуудаа хэлэжэ бэшээд, иимэ газетэ үлгэдэг байна.

Хитад ороной таряашад баһал эрхим амжалтануудые туйлажа байнхай. Урзанда жэл орон доторнь 185 миллион тонно таряан хуряагдаһан байбал, нёдондо 250 миллион тонно хуряагдаа. Мүнөө жэл ургаса хаа хаанагүй һайн. Таряашад хамтын ажалтай болонхой. Бүри 1956 ондо ороной хүдөөгэй бүхы тооной ажалшад, 120-ёод миллион айл хүдөө ажахын кооперативууд болон хамтарһан байна. Нёдондо хүдөө ажахын бүхы кооперативууд томодхогдожо, арадай коммунанууд болгогдоо.

Шэньян городто дүтэ нэгэ коммунада ошожо, ехээр хүндэлүүлһэн, ажал хүдэлмэритэйнь, ажабайдалтайнь һайса танилсаһан байнабди. Эдихэ юумэн эндэ—түлөөһэгүй, ниитын. Эндэхи коммунарнууд полинуудайнгаа, малайнгаа ашаг шэмые түргэнөөр дээшэлүүлжэ, мүнгэн олзо ехээр абажа, юугээршье дутамаггүй ажаһуудаг, капитальна ехэ барилгануудые бодхоожо байдаг болонхой.

Хитад орондо хаанашье ябахадаа: «Бүхы хүсэеэ гарган, урагшаа эрмэлзэн, социализмые иимэ гуримтайгаар: ехээр, түргэнөөр, һайнаар, арьбалалтайгаар байгуулха» гэһэн уряа лозунгнуудые харахат. Энэ уряа доро 600 миллион хитад арад жагсанхай, социализм хурдан түргэнөөр, үдэр һүнигүй байгуулагдажа байна.

Шэньян городһоон Харбин ороод, тэндэһээн нютагаа гараа һэмди. Хоёр долоон хоног соо ниислэл Пекин хототойгоорнь Хитад ороной зүүн-хойто хизаараар аяншалжа, совет арадта, тэрэ тоодо бурят арадта агууехэ арадай үнэн зүрхэнэй амаршалга, баясхалан абажа ерээбди.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Редакторай орлогшо С. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, зам редактора — 32-74, отв секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни — 24-05, сельского хозяйства и советского строительства — 47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации — 35-14, культуры — 24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н01153. г. Улан-Удэ. Типография Министерствакультуры Бурятской АССР. Зак. № 5068.